

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни**

***«ОБЛІК І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ»***

Частина 1

Харків – 2019

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри обліку і аудиту 12 лютого 2018 р., протокол № 5.

Рекомендуються для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» усіх форм навчання.

Укладачі:

професори Н. В. Чебанова,
Т. І. Єфіменко,
доц. В. М. Орлова

Рецензент

проф. О. Г. Кірдіна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни
*«ОБЛІК І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ»*

Частина 1

Відповідальний за випуск Єфіменко Т. І.

Редактор Буранова Н. В.

Підписано до друку 21.08.18 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 3,0. Тираж 30. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Теми практичних занять і самостійної роботи	6
2 Рекомендації щодо виконання і оформлення практичних занять і самостійної роботи	73
3 Вимоги до виконання і критерії оцінювання знань і вмінь студентів	75
Список літератури	79

Вступ

Мета вивчення дисципліни «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» – формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок з регламентування принципів ведення обліку і подання звітності за МСФЗ для прийняття управлінських рішень на основі загальноприйнятих правил та особливостей діяльності суб'єктів господарювання.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: набуття теоретичних знань і практичних навичок свідомого, обґрунтованого формування облікової політики за МСФЗ, обґрунтування вибору елементів облікової політики з урахуванням організаційних і технологічних особливостей підприємств, вимог чинного законодавства, стандартів бухгалтерського обліку, потреб та запитів менеджменту різного рівня.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- знати: теоретичне підґрунтя формування фінансової звітності за МСФЗ, обґрунтування методів оцінювання з урахуванням організаційних і технологічних особливостей підприємств, вимог чинного законодавства, стандартів бухгалтерського обліку, потреб та запитів менеджменту різного рівня;

- вміти: формувати облікову політику з підприємств відповідно до вимог МСФЗ; реалізовувати вимоги стандартів бухгалтерського обліку щодо визнання, оцінювання та відображення в обліку капіталу, зобов'язань, доходів, витрат та фінансових результатів, їх подання у фінансовій звітності, інтерпретація змісту фінансової звітності.

Програмні матеріали студенти мають вивчити за інструктивними матеріалами і підручниками, поданими у списку літератури наприкінці цих методичних вказівок.

Після вивчення теоретичного матеріалу необхідно виконати практичні завдання та розв'язати справи для самостійного виконання, рекомендації до яких подано нижче.

Місце практичних занять і самостійної роботи в структурі залікового кредиту

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу в УкрДУЗТ використовується шкала оцінювання.

Практичні заняття оцінюються за трьома рівнями:

- “відмінно” – 2,5 бала;

- “добре” – 1,5 бала;

- “задовільно” – 0,5 бала за кожне практичне заняття.

Максимальна сума, яку може набрати студент, – 30 балів.

У складовій “Самостійна робота” оцінюється рівень засвоєння студентом розділів і питань курсу, які призначено для самостійного вивчення. Оцінювання проводиться шляхом тестування та опитування студентів. Максимальна кількість балів складає 20.

У складовій “Індивідуальна робота” оцінюється якість виконання та захисту рефератів. Кожен модуль передбачає виконання та захист одного реферату, оцінювання якого проводиться за трьома рівнями:

- “відмінно” – 20 балів;

- “добре” – 15 балів;

- “задовільно” – 10 балів.

Максимальна кількість балів складає 20 балів.

До перелічених складових модульної оцінки можуть нараховуватися додаткові бали за участь студента у науковій роботі, підготовці публікацій, робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо.

Під час підготовки до складання іспитів рекомендується відповідати на запитання за темами.

Практичні завдання, вправи для самостійної роботи та рекомендації до їх виконання підготовані з використанням матеріалів: Голов С. Ф. Международные стандарты финансовой отчетности: вопросы, тесты, упражнения / С. Ф. Голов, В. Н. Костюченко, Н. Г. Богатько. – К.: Либра, 2007. – 320 с.

1 Теми практичних занять і самостійної роботи

Тема 1. Вступ у МСФЗ

1.1 Роль, призначення і мета розробки МСФЗ.

1.2 Історія становлення та сучасні проблеми розвитку МСФЗ як елемента системи управління

Контрольні запитання до теми 1

1 Що таке Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ)? Які цілі їх розробки? У чому їх переваги? У чому недоліки?

2 Поясніть співвідношення понять «Міжнародні стандарти фінансової звітності» (МСФЗ) і «Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку» (МСБО).

3 Які цілі МСФЗ? Поясніть зміст організаційної структури МСФЗ.

4 Які чинники впливають на фінансовий стан підприємств?

5 Які основні допущення покладені в основу складання фінансових звітів?

6 Які якісні характеристики фінансових звітів передбачені в концептуальній основі?

7 Назвіть елементи фінансових звітів. У яких фінансових звітах вони наявні?

8 Що таке активи? Які риси для них характерні?

9 Що таке зобов'язання? Назвіть шляхи виникнення зобов'язань. Шляхи погашення зобов'язань.

10 Що таке прибутки?

11 Що таке витрати?

12 Що означає термін "визнання"?

13 Які критерії виділяють в концептуальній основі для визнання статті? Назвіть критерії для визнання кожного елемента фінансової звітності.

14 Що означає термін "оцінка" в бухгалтерському обліку?

15 Які оцінки використовуються у фінансовій звітності?

16 Які концепції капіталу розглядаються в концептуальній основі? У чому їх суть?

Вправи для практичних занять та самостійної роботи до теми 1

Вправа 1.1. Переваги МСФЗ

Вказати, що з переліченого нижче можна віднести до переваг МСФЗ згідно з вашим судженням.

- 1 МСФЗ вимагають правдивого і справедливого розкриття, що підвищує рівень довіри і якість інформації.
- 2 Завдяки МСФЗ користувачеві надається тільки істотна і корисна інформація.
- 3 Завдяки МСФЗ здійснюється моніторинг змін потреб користувачів.
- 4 Можливість здійснення контролю з боку власника.
- 5 Завдяки МСФЗ покращуються можливості для порівняння звітів, складених у різних країнах, галузях економіки.
- 6 Допомога в розробленні національних стандартів.
- 7 Простота застосування.
- 8 Простота розуміння.
- 9 Можливість вибору методів обліку.
- 10 Тексти легкодоступні широкій громадськості.
- 11 Сприяння діставанню доступу до ринку капіталу.

Вправа 1.2. Недоліки МСФЗ

Вказати, що з переліченого нижче можна віднести до недоліків МСФЗ у порівнянні з іншими обліковими стандартами.

- 1 Розбіжність норм МСФЗ і національних облікових стандартів.
- 2 Занадто великі витрати на навчання персоналу щодо застосування МСФЗ.
- 3 Непорівнянність фінансових звітів різних підприємств через можливості застосування різних методів оцінки.
- 4 Неможливість застосування МСФЗ для цілей податкової звітності.
- 5 Недостатня деталізація суті стандарту, необхідність додаткових тлумачень.
- 6 Вимога занадто детально розкривати інформацію у звіті, що збільшує трудомісткість обліку і може призвести до втрати конкурентоспроможності.

- 7 Складність розуміння.
- 8 Складнощі застосування в умовах перехідної економіки.
- 9 Обмеження у виборі облікової політики.

Завдання 1.3. IFRS: обґрунтування і розвиток Міжнародних стандартів фінансової звітності

Мета: Після виконання цього завдання стануть зрозумілими причини розвитку стандартів фінансової звітності в міжнародному контексті. Це завдання складається з двох частин. Перша частина пов'язана з обґрунтуванням впровадження IFRS, друга частина вимагає розуміння розвитку IFRSC/IFRSB і IAS/IFRS.

Необхідно:

1 Критично обговоріть причини розвитку бухгалтерських стандартів у загальних рисах, пов'язуючи їх з розвитком міжнародних стандартів фінансової звітності зокрема. У своїй відповіді приділіть особливу увагу вигодам, перевагам і недолікам, пов'язаним із впровадженням IAS і IFRS у Вашій країні, що слід чітко вказати на початку відповіді.

2 Опишіть розвиток IFRSC/IFRSB і IAS/IFRS, пов'язаний з розвитком нових IFRS. У своїх висновках поясніть, чому Ви вважаєте, що розвиток IAS і IFRS відбувався саме таким чином.

Література [2, 3, 4, 5, 6, 12, 13].

Тема 2. Концептуальна основа МСФЗ

2.1 Принципи формування і подання фінансової звітності за МСФЗ (МСФЗ 1).

2.2 Облікова політика, зміни в облікових оцінках і помилки (МСФЗ 8).

Контрольні запитання до теми 2

1 Що таке концептуальна основа міжнародних стандартів? Яка її мета і які питання розглядаються в концептуальній основі?

2 Склад фінансового звіту (його компоненти).

3 На звіти підприємств яких галузей і форм власності поширюється концептуальна основа?

4 Хто є користувачем фінансової інформації? Інформаційні потреби різних груп користувачів.

5 З якою метою складають фінансові звіти? Які рішення можуть бути ухваленими на основі фінансових звітів?

6 Які чинники впливають на фінансовий стан підприємств?

7 Які основні допущення покладено в основу складання фінансових звітів?

8 Які якісні характеристики фінансових звітів передбачено в концептуальній основі?

9 Назвіть елементи фінансових звітів. У яких фінансових звітах вони наявні?

10 Що таке активи? Які риси для них характерні?

11 Що таке зобов'язання? Назвіть шляхи виникнення зобов'язань. Шляхи погашення зобов'язань.

12 Що означає термін "визнання"?

13 Які критерії виділяють в концептуальній основі для визнання статті? Назвіть критерії для визнання кожного елемента фінансової звітності.

Вправи для практичних занять та самостійної роботи до теми 2

Вправа 2.1. «Концептуальна основа (принципи) підготовки і подання фінансової звітності» встановлює чотири якісні

характеристики фінансової звітності, які роблять її корисною для користувачів.

Розкрити ці характеристики і їх значення для підготовки комплексу звітів для публікації. Проілюструвати відповідь прикладами використання цих характеристик на практиці.

Вправа 2.2. Цілі створення концептуальної основи

Вибрати цілі, які ставилися при створенні концептуальної основи (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2

Пояснення	Поставлена мета
Кожна країна має свої економічні і законодавчі особливості, тому фінансові звіти відрізняються	1 Нівелювати відмінності у фінансових звітах у різних країнах
При встановленні національних вимог беруть до уваги потреби різних споживачів інформації, тому фінансові звіти відрізняються	2 Сформувати і регулювати інформаційні потреби усіх груп користувачів
У різних країнах по-різному трактували визначення елементів фінансової звітності	3 Надати допомогу в тлумаченні елементів фінансової звітності
У різних країнах використовувалися різні критерії визнання статей у фінансових звітах	4 Встановити єдині критерії визнання статей
У різних країнах використовувалися різні бази оцінки активів, зобов'язань, прибутків, витрат	5 Уніфікувати бази оцінки, що використовують для фінансових звітів
У різних країнах був різний обсяг фінансових звітів	6 Обмежити обсяг інформації фінансових звітів
У різних країнах був різний обсяг і деталізація розкриття інформації	7 Уніфікувати вимоги до розкриття інформації

Вправа 2.3. Зміст концептуальної основи

*Вибрати правильну відповідь, позначивши її "+".
Концептуальна основа містить такі розділи (таблиця 2.3):*

Таблиця 2.3

Розділи концептуальної основи	Так	Ні
1 Вступ		
2 Мета і статус концептуальної основи		
3 Мета фінансової звітності		
4 Засадничі допущення		
5 Принцип нарахування		
6 Якісні характеристики фінансових звітів		
7 Порівнянність		
8 Правдиве представлення		
9 Елементи фінансових звітів		
10 Результати діяльності		
11 Визначення елементів фінансових звітів		
12 Визнання елементів фінансових звітів		
13 Оцінка елементів		
14 Концепції капіталу і збереження капіталу		
15 Примітки і додаткові таблиці		

Вправа 2.4. Якісні характеристики фінансових звітів і засадничі припущення

Вказати, що з переліченого нижче належить до якісних характеристик фінансових звітів і засадничих допущень, згаданих у концептуальній основі. Вибрати правильну відповідь, позначивши її «+» (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4

Характеристики (принципи)	Якісні характеристики фінансових звітів	Засадничі припущення	Не належать ані до характеристик, ані до допущень
1	2	3	4
1 Простота			
2 Зрозумілість			

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4
3 Доступність			
4 Достовірність			
5 Безперервність			
6 Порівнянність			
7 Єдиний грошовий вимірник			
8 Історична собівартість			
9 Нарахування доходів і витрат			
10 Автономність			
11 Релевантність			
12 Верифікованість			

Вправа 2.5. Засадничі припущення

На основі поданих нижче ситуацій відповісти на питання:

1 Знову найнятому бухгалтерові належить скласти фінансовий звіт за минулий рік. При вивченні інформації про компанію ним виявлено таке: надмірне залучення короткострокових позик для фінансування довгострокових активів, негативні операційні грошові потоки, значне зниження вартості активів, невиконання дивідендів, невиконання законодавчих вимог по відношенню до капіталу, відсутність пролонгованої ліцензії на діяльність, неналежне значення ключових фінансових коефіцієнтів. Як ця інформація відіб'ється на фінансовій звітності? На якому допущенні будуть ґрунтуватися дії бухгалтера?

2 Рекламне агентство публікує оголошення своїх клієнтів у кредит. Два студенти-практиканти засперечалися про те, чи правий бухгалтер, роблячи запис: Дебет рахунка "Рахунок до отримання" замість Кредит рахунка "Винагорода за послуги". Чим обґрунтовані дії бухгалтера?

3 Прибутки компанії виникають до того, як вони зароблені: вони надходять заздалегідь, тобто авансом. Як мають бути відбиті незароблені прибутки? На чому побудовано Вашу відповідь?

4 Секретар біржі пропрацювала три дні: 29, 30, і 31 грудня. Сплаченими ці дні будуть у січні. Як вчинить бухгалтер, констатує витрати? На чому ґрунтуються його дії?

5 Компанія у грудні отримала тримісячний вексель. Відсотки за ним будуть отримані після закінчення терміну векселя. Як слід констатувати прибутки за відсотками? На чому побудовано ваше судження?

6 Роздрібний торговець починає свій бізнес 1 січня і купує 20 пральних машин за ціною 400 гр. од. за штуку. Впродовж року він продає 16 машин за ціною 510 гр. од. за штуку. Як оцінити вартість машин, що залишилися, на 31 грудня, якщо торговець вимушений закрити бізнес наприкінці року, а машини, що залишилися, можна реалізувати лише за ціною 320 гр. од. за штуку?

Вправа 2.6. Якісні характеристики фінансових звітів

Відповісти на питання, вказуючи якісні характеристики, яким має відповідати інформація фінансового звіту:

1 Знову найнятий бухгалтер вирішує питання: чи капіталізувати відсотки за кредитом, узятим на будівництво офісу. Його було розпочато минулого року. Використовувалося тільки одне позикове джерело – банківський кредит. Попередній бухгалтер відносив плату за кредит на витрати періоду. Як слід вчинити бухгалтерові: капіталізувати або визнати витрати?

2 Компанія купує страховий поліс строком на три роки. При відображенні операції розбиття на поточні і довгострокові витрати бухгалтерові вважається недоцільним, оскільки сплачена сума складає незначну частку усіх поточних активів компанії. Якщо бухгалтер ігнорує строк страховки, то яка характеристика інформації фінансової звітності для нього є такою, що переважає?

3 Підприємство в січні поточного року відвантажило продукцію на адресу ТОВ "Індія". У грудні стало відомо, що розпочато процедуру визнання ТОВ "Індія" банкрутом. Остаточного рішення не прийнято. Яким чином визнати заборгованість ТОВ "Індія" перед підприємством, чи слід її списати як безнадійну?

4 Підприємство нараховувало резерв сумнівних боргів. Новому бухгалтерові через незначну частку боржників

нарахування резерву не вважається доцільним, оскільки збільшує трудомісткість облікових робіт. Якщо припинити нарахування резерву, то які якісні характеристики звіту не вдасться зберегти одночасно?

5 Підприємство купило 312 виробничих запасів для потреб виробництва за ціною 100 гр. од. за одиницю. Внаслідок інфляції ціна виробничих запасів на ринку підвищилась до 120 гр. од. за одиницю. У якій оцінці підприємство має показати запаси в балансі на 31.12?

6 У зв'язку з хворобою бухгалтер мала прохання до свого сина-практиканта допомогти у складанні річного фінансового звіту. Баланс не сходився на 0,05 гр. од. На пошуки помилки пішло чимало часу – 21 вечір, витрати на електроенергію дорівнювали місячній величині. Якої характеристики інформації фінансової звітності хотів домогтися практикант? Чи правий він?

Вправа 2.7. Якісні характеристики фінансових звітів

Зазначити, до яких характеристик інформації фінансової звітності належать фрагменти пояснень, подані нижче:

1 У результаті недогляду інформація може бути помилковою, а отже, недостовірною і недостатньо доречною.

2 Інформація не містить істотних помилок і упереджених оцінок.

3 Пропуск або неправильне відображення може вплинути на економічні рішення користувачів, ухвалені на основі фінансової звітності.

4 Інформація має бути придатна для ухвалення рішення перш, ніж втратить здатність впливати на рішення.

5 Споживачі мають відповідні знання щодо бізнесу, економічної діяльності і бухгалтерського обліку і хочуть вивчити інформацію з достатнім старанням.

Вправа 2.8. Визнання активів

Вибрати правильну відповідь, позначивши її "+".

Щоб бути визнаним як актив, об'єкт обов'язково має відповідати певним критеріям (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8

Твердження	Так	Ні
1 Мати матеріальну форму		
2 Утілювати в собі потенційну економічну вигоду		
3 Бути монетарним		
4 Належати підприємству на правах власності		
5 Очікуватися підприємством до отримання в майбутньому		
6 Контролюватися підприємством		
7 Бути результатом минулих подій, а не намірів		
8 Бути результатом обмінної операції		

Вправа 2.9. Визнання активів

Необхідно:

1 Навести приклади активів, що виникають у результаті:

а) дій господарюючого суб'єкта;

б) подій (не пов'язаних з діями господарюючого суб'єкта).

2 Відповісти на запитання: У нижченаведених ситуаціях, згідно з вашим судженням, чи можуть бути визнані як стаття фінансових звітів подані нижче суми? Якщо ні, якого із критеріїв визнання не дотримано?

Вихідні дані:

1 Оптово-роздрібний торговельний центр має вимоги до дебіторів на суму 1 230 000 гр. од. Чверть цієї заборгованості вже протягом 2 років є задоволеною. Чи можна визнати всю суму вимог до дебіторів активом?

2 Факторингова компанія підписала договір на купівлю дебіторської заборгованості, що виникла у торговельного центру. Чи слід компанії визнати фінансовий актив на дату підписання договору?

3 Компанія порушила дисципліну податкових платежів. Згідно з чинним законодавством країни, її майно потрапляє в податкову запоруку і може бути у будь-який момент продане для погашення заборгованості бюджету. Величина заборгованості

бюджету складає 850 000 гр. од. Вартість майна підприємства – 1 700 000 гр. од. Чи слід майно підприємства визнавати активами?

4 На виборчу кампанію кандидата в президенти організація-спонсор використала 1000000 гр. од. Чи можна цю суму визнати активом (дебіторською заборгованістю)?

5 Акціонери сплатили половину емісії акцій. Чи можна визнати активом їх дебіторську заборгованість?

6 Компанія зазнала витрат на відновлення землі на суму 450 000 гр. од. Можна їх визнати активом?

7 Завод передав у фінансову оренду устаткування вартістю 150 000 гр. од. Чи слід припиняти визнання активу?

8 Підприємство витратило на підготовку і перепідготовку персоналу 82 000 гр. од. Бухгалтер розглядає можливість визнання цих витрат активами. Чи можна визнати кваліфіковану робочу силу активом?

9 У підприємства є ноу-хау, придбане в ході дослідно-конструкторських робіт. Підприємство здатне забезпечити секретність нової технології, але право контролю юридично не закріплене. Чи можна визнати ноу-хау активом?

Вправа 2.10. Визнання зобов'язань

Необхідно:

1 Проаналізувати, чи відповідають критеріям визнання зобов'язань кредитові залишки за рахунками "Прибутки майбутніх періодів", "Урядові субсидії", "Державні гранти".

2 Навести приклади зобов'язань, що виникають у результаті:

а) дій господарюючого суб'єкта;

б) подій, не пов'язаних з діями господарюючого суб'єкта.

3 Здійснити групування зобов'язань, якщо вони можуть бути визнані (таблиця 2.10). Скласти схему.

Таблиця 2.10 – Визнання активів

Одночасно з визнанням активу	Без визнання активу
1	2
Зобов'язання щодо:	Зобов'язання щодо:

Вихідні дані:

- 1 Зобов'язання за підписаною кредитною угодою з банком; кредит не надійшов.
- 2 Зобов'язання щодо суми отриманого кредиту.
- 3 Зобов'язання за відсотками за кредит.
- 4 Зобов'язання перед постачальником відвантажених запасів.
- 5 Зобов'язання замовника за зроблені йому послуги.
- 6 Зобов'язання з оплати праці адміністрації підприємства.
- 7 Зобов'язання щодо суми позову перед позивачем при незавершеному судовому процесі.
- 8 Зобов'язання перед постачальником за підписаним договором на купівлю запасів, які ще не отримані.
- 9 Зобов'язання щодо гарантійного ремонту проданої продукції.
- 10 Зобов'язання з оплати праці виробничих робітників.
- 11 Зобов'язання перед учасником при виході.
- 12 Зобов'язання за дивідендами.
- 13 Зобов'язання за векселями отриманими.
- 14 Зобов'язання за векселями виданими.

Вправа 2.11. Визначити чисті активи компанії (таблиця 2.11)

Таблиця 2.11 – Вихідні дані

Будівлі	100 000	Франшиза	72 000
Нарахована зарплата	15 000	Адміністративні витрати	69 000
Вексель банку	60 000	Рахунки до оплати	58 000
Рахунки до отримання	72 000	Вексель покупця	28 000
Запаси товарів	28 000	Матеріали на складі	17 000
Грошові кошти	9000	Знос будівель	20 000
Податки до оплати	3000	Устаткування	73 000
Знос устаткування	15 000	Податки до відшкодування	5000
Страховка, сплачена заздалегідь	21 000	Позов, пред'явлений постачальнику, але не визнаний ним	12 000

Вправа 2.12. Визнання доходу

Відповіді на запитання: Чи можуть бути визнані як стаття фінансових звітів нижчеподані суми? Якщо ні, якого із критеріїв визнання не дотримано?

Вихідні дані:

1 Водолазною компанією 30.12 підписано договір із замовником про проведення дослідження морського дна. Фінансовий рік закінчується 31.12. Вартість робіт, узгоджена сторонами, складає 900 000 гр. од. Чи можна її визнати доходом станом на 31.12?

2 Компанія виступила позивачем у суді. До 31.12 судовий розгляд не завершений. Загальна сума позову складає 1 млн гр. од. Чи буде вона визнана доходом на 31.12?

3 Згідно з актом виконаних робіт від 02.12, за послуги приватному аудиторіві компанія винна 50 000 гр. од. Чи можна цю суму визнати доходом 31.12 у разі смерті аудитора 30.12?

4 Компанія переоцінює акції до справедливої вартості. Сума дооцінки одних складає 300 000 гр. од., уцінки інших – 150 000 гр. од. Чи слід визнавати прибутки (витрати) на дату переоцінки?

5 Фермер отримав 15.05 в подарунок трактор. Чи можна вартість трактора визнати доходом на дату його надходження?

6 Завод відвантажив продукцію, але грошей від замовника не отримав. Чи можна визнати дохід за угодою?

7 Ліцензійний митний консигнаційний склад передав запаси для реалізації. Чи можна визнати дохід за угодою на дату передачі запасів?

Вправа 2.13. Визнання витрат

Що з переліченого нижче, згідно з Вашим судженням, може входити у поняття "Витрати для визнання" у звіті про прибутки і збитки?

Вихідні дані:

- 1 Заробітна плата адміністративного персоналу.
- 2 Вартість будівлі офісу.
- 3 Витрати на заготовляння запасів (транспортування, страхування в дорозі тощо).
- 4 Собівартість реалізованої продукції.

5 Вартість матеріалів, відпущених на виробництво продукції.

6 Витрати на упаковку готової продукції у виробничому цеху.

7 Амортизація виробничого устаткування.

8 Витрати на внутрішнє переміщення об'єкта основних засобів.

9 Витрати на модернізацію виробничого устаткування.

10 Витрати на поточний ремонт.

11 Витрати на відрядження директора заводу.

12 Витрати на позики.

13 Витрати на купівлю основних засобів.

14 Зростання величини зобов'язань за кредитами в іноземній валюті у зв'язку із зростанням курсу іноземної валюти.

15 Знецінення оборотних активів.

16 Знецінення необоротних активів.

17 Борги, сумнівні до отримання.

18 Витрати на доставку дарованого устаткування.

19 Вилучення власником засобів, що належать йому.

20 Оплата боргів постачальникам.

Вправа 2.14. Відповідність доходів і витрат періоду

Згідно з Вашим судженням, для поданих нижче ситуацій чи можна визнати доходи (витрати) при складанні звіту про прибутки і збитки за поточний рік? Фінансовим роком є календарний рік.

Вихідні дані:

1 У зв'язку з рішенням про зміну виду діяльності, компанія зазнала витрат на освоєння нового виробництва у розмірі 1 млн гр. од.

2 У грудні поточного року сплачено орендну плату за перше півріччя наступного року.

3 Видавництво в листопаді отримало кошти від передплатників у розмірі річної суми.

4 Умови договору купівлі-продажу передбачають попередню оплату постачання. Договір підписано 15.12. Засоби надійшли 22.12. Постачання здійснено 3.01.

5 Підприємство планує провести наступного року капітальний ремонт. У поточному році здійснено резервування засобів з цією метою – 300 000 гр. од.

6 Підприємство у червні придбало річний патент за 450 000 гр. од. і економічні вигоди від його використання отримувало з жовтня поточного року.

7 Завод завершив процес виробництва продукції. Виробничі витрати склали 392 450 гр. од.

8 Акціонерне товариство виплатило гроші.

9 Компанія оплатила річний страховий поліс 1.06.

Вправа 2.15. Оцінка елементів фінансових звітів

Заповнити таблицю 2.15, користуючись такими визначеннями:

Таблиця 2.15

Вид оцінки елементів фінансового звіту	Активи	Зобов'язання
1	2	3
Історична собівартість		
Вартість реалізації (погашення)		
Справжня вартість		
Поточна вартість		

Вихідні дані: Сума сплачених грошових коштів або їх еквівалентів, або справедлива вартість компенсації.

1 Сума надходжень, отриманих в обмін на зобов'язання.

2 Сума грошових коштів або їх еквівалентів, яка була б сплачена у разі, якщо аналогічний актив отримувався зараз.

3 Недисконтована сума, яка була б потрібна для погашення зараз.

4 Сума грошових коштів або їх еквівалентів, яку можна було б отримати зараз при продажу активу в нормальних умовах.

5 Недисконтована сума грошових коштів або їх еквівалентів, яку припускають витратити для погашення в ході звичайної діяльності.

6 Приведена вартість грошових потоків, які генеруватимуться за нормальних умов.

7 Приведена вартість грошових потоків, яка буде потрібна для погашення.

Вправа 2.16. Оцінка елементів фінансових звітів

Для елементів, поданих у таблиці 2.16, вказати вид оцінки, який, відповідно до Вашого судження, можна застосувати у фінансовому звіті.

Таблиця 2.16

Елемент фінансової звітності	Вид оцінки
1	2
1 Основні засоби, придбані за договором купівлі-продажу	
2 Товари, попит на яких знизився	
3 Банківський овердрафт	
4 Зобов'язання перед постачальником запасів	
5 Зобов'язання за довгостроковою облігаційною позикою	
6 Дебіторська заборгованість за товари, продані на виплат на три роки	
7 Дебіторська заборгованість для продажу	
8 Ринкові цінні папери	
9 Пенсійні зобов'язання	
10 Опціон	
11 Куплена дебіторська заборгованість у балансі факторингової фірми	
12 Франшиза	
13 Активи компанії, що належить ліквідації	

Вихідні дані:

- 1 Історична собівартість.
- 2 Вартість реалізації.
- 3 Вартість погашення.
- 4 Справжня вартість.
- 5 Поточна собівартість.

Вправа 2.17. Концепції капіталу

Заповнити схему (рисунок 2.17).

Концепції капіталу	
Мета користувача фінансової звітності: забезпечення номінального інвестованого капіталу	
Фінансова концепція капіталу	
Капітал – це ...	

Рисунок 2.17

Вихідні дані:

- 1 Чисті активи.
- 2 Виробнича потужність.
- 3 Власний капітал підприємства.
- 4 Прибуток.
- 5 Продуктивність.
- 6 Інвестовані кошти.
- 7 Продуктивність.

Вправа 2.18. Концепції підтримки капіталу і визначення прибутку.

Вибрати правильне твердження, позначивши його "+" у відповідному стовпці таблиці 2.18.

Таблиця 2.18

	Так	Ні
1	2	3
1 Прибуток отриманий, якщо грошова сума чистих активів наприкінці періоду перевищує грошову суму чистих активів на початку за вирахуванням виплат власникам		
2 Прибуток отриманий, якщо необхідні ресурси наприкінці періоду перевищують ресурси на початку за вирахуванням виплат власникам		
3 Прибуток отриманий, якщо виробнича потужність наприкінці періоду перевищує її рівень на початку за вирахуванням виплат власникам		

Продовження таблиці 2.18

1	2	3
4 Підтримка капіталу вимірюється:		
- в грошових одиницях		
- одиницях купівельної спроможності		
- одиницях фізичної продуктивності		
5 Прибуток – збільшення номінального капіталу за період		
6 Прибуток – збільшення цін активів		
7 Прибуток – збільшення інвестованої купівельної спроможності за період		

Вправа 2.19. Розрахунок величини капіталу
Розрахувати величину капіталу, використовуючи таблицю 2.19.

Таблиця 2.19

Елементи фінансової звітності	
1	2
1 Позика від "Альфа-банку"	10000
2 Готівка в банку	5000
3 Рахунки до оплати	8000
4 Аванс покупця	4000
5 Банківський овердрафт	5000
6 Рахунки до отримання	48000
7 Вексель постачальникові	3000
8 Аванс постачальникові	10000
9 Вексель покупця	2010

Вправа 2.20. Розрахунок величини капіталу
 Підприємець для організації бізнесу:
 – придбав приміщення – 10 000 гр. од.;
 – купив автомобіль – 6000 гр. од., за який заплатив доки лише третину вартості;
 – отримав запас товарів – 2010 гр. од., сплативши половину суми.

Після цього у нього залишилася готівка – 600 гр. од. і на рахунку в банку – 1400 гр. од.

Вважаючи, що найближчим часом потрібно буде зробити поточні закупівлі, він позичив у друга 6000 гр. од.

Розрахувати величину капіталу підприємця.

Вправа 2.21. Складові власного капіталу

Необхідно:

1 З переліку, поданого нижче, вибрати складові, які, на Вашу думку, можуть бути віднесені до власного капіталу.

2 Відповісти на запитання: чи слід у фінансовій звітності структурувати капітал? Якщо слід, то яка класифікація Вами вважається найбільш корисною для інвесторів та кредиторів?

Вихідні дані:

- 1 Засоби, внесені акціонерами.
- 2 Заборгованість власників за внесками в капітал.
- 3 Нерозподілений прибуток.
- 4 Вартість перевищення ціни розміщення акцій над їх номіналом.
- 5 Амортизаційні відрахування.
- 6 Збиток.
- 7 Резерв переоцінки.
- 8 Перевищення справедливої вартості інвестицій над їх історичною собівартістю.
- 9 Нараховані дивіденди.
- 10 Забезпечення гарантійних зобов'язань.
- 11 Вартість безоплатно отриманих активів.
- 12 Забезпечення пенсійних зобов'язань.
- 13 Частки, викуплені товариством у його власників.
- 14 Забезпечення майбутніх витрат на ремонт.

Вправа 2.22. Вплив операцій на елементи фінансової звітності.

Показати вплив операцій на елементи фінансового звіту, заповнивши таблицю 2.22 сумами зі значком "+" (збільшення) і значком "-" (зменшення).

Таблиця 2.22

Операції*	Зміна		
	Активи	Зобов'язання	Капітал
1	2	3	4
1 Куплені товари в кредит на суму 201 000 гр. од.			
2 Узятий кредит у розмірі 100000 гр.од., річна сума відсотків – 20 000 гр. од.			
3 Сплачені чеком запаси, що придбавалися, вартістю 13000 гр. од.			
4 Товариство отримало пропозицію про продаж підприємства за 50 000 гр. од. Капітал на цю дату складає 41 500 гр. од. Таким чином, гудвіл складає 8500 гр. од.			
5 Вексель до оплати номіналом 4500 гр. од. погашено повністю, сума відсотків склала 1201 гр. од.			
6 Власник вилучив готівку для особистих потреб 2010 гр. од., крім того, ним узяті для особистого користування товари вартістю 500 гр. од.			
7 Боржник повернув товар закупівельною вартістю 3600 гр. од., реалізований на суму 4000 гр. од., виставивши претензію			
8 Куплено фургон на суму 60 000 гр. од., на половину вартості виписано заставу			
9 Повернено неоплачені товари постачальникові, сума рахунка постачальника – 36 000 гр. од.			
10 Частину інвестицій в акції вартістю 3201 гр. од. продано за 4000 гр. од. Безготівкову оплату отримано			

Продовження таблиці 2.22

1	2	3	4
11 Фірма, що купила землю, продала її за 100 000 гр. од. Ділянка товариства вартістю 70000 гр. од. розташована в тому самому районі і має ту саму площу. Її можна вважати аналогічною проданим			
12 Товари вартістю 70 000 гр. од. було реалізовано за 90 000 гр. од.:			
а) оплату повністю отримано			
б) замовник згоден сплатити протягом 30 днів			
в) сплачено 1/3, на решту виписаний вексель			

Теми рефератів :

- 1 Концепції збереження капіталу.
- 2 Оцінка активів та зобов'язань.

Література [2, 3, 4, 5, 6, 7, 12, 13].

Тема 3. Вимоги МСФЗ до подання в обліку і фінансовій звітності необоротних активів

- 3.1 Основні засоби (МСБО (IAS) 16).
- 3.2 Нематеріальні активи (МСБО (IAS) 38).
- 3.3 Витрати за позиками (МСБО (IAS) 23).
- 3.4 Зменшення корисності активів (МСБО (IAS) 36).
- 3.5 Інвестиційна нерухомість (МСБО (IAS) 40).

3.1 Основні засоби (МСБО (IAS) 16)

Контрольні запитання

1 Сфера застосування МСБУ 16. Для яких основних засобів цей стандарт не використовується?

2 Критерії для визнання активом об'єкта основних засобів. З якого моменту об'єкт основних засобів слід визнавати активом? Коли слід припиняти визнання?

3 Коли доцільне розчленовування або об'єднання частин об'єкта основних засобів при первинному визнанні?

4 Як визначити фінансовий результат від припинення визнання у разі продажу об'єкта; ліквідації об'єкта?

5 Що таке клас основних засобів? Наведіть приклади класів основних засобів.

6 Які витрати включають у первинну вартість придбаного об'єкта? Наведіть приклади витрат, які не включаються в собівартість об'єкта основних засобів.

7 У чому полягає особливість первинної оцінки об'єкта основних засобів, отриманого в операції обміну активами?

8 Що впливає на первинну оцінку при обміні (суть операції, види обмінюваних активів, їх ціна, порядок розрахунків)?

9 Для яких ситуацій первинна вартість дорівнює балансовій вартості відданого активу, справедливій вартості відданого активу, справедливій вартості отриманого активу?

10 Особливості первинної оцінки об'єктів, зобов'язання за якими визнані загальною сумою (паушальна купівля).

Вправи для практичних занять і самостійної роботи до пункту 3.1

Вправа 3.1.1. Оцінка основних засобів при первинному визнанні (купівля з відстроченням платежу)

У січні поточного року ЗАТ "Трускавецькурорт" купує два автомати для розливу води. Апарати унікальні і аналогів не мають: склад напою формується на основі чіп-карти пацієнта, де зафіксований індивідуально підібраний рецепт мінеральної води з різних мінеральних джерел. Для оплати автоматів товариство видає безвідсотковий вексель на суму 104 000 гр. од. терміном погашення 4 роки. За умовою кредитної угоди оплата виробляється щорічно по 26 000 гр. од. наприкінці кожного року.

Необхідно:

1 Відповісти на запитання: Які чинники впливають на встановлення відсоткової ставки для подібних угод? Чи капіталізують відсотки за кредит?

2 Відобразити на рахунках надходження автоматів і розрахунки з продавцем, якщо угодою встановлено 15 %-ву ставку дисконтування.

Вправа 3.1.2. Оцінка основних засобів при первинному визнанні (паушальна купівля)

Компанія придбала основні засоби: будівлю, устаткування в ній і землю за 320 000 гр. од. Оплата оформлення купівлі склала 2500 гр. од. Відомості про купівлю подано в таблиці 3.1.2.

Таблиця 3.1.2

Об'єкт	Балансова вартість у продавця	Справедлива вартість аналогів за даними експерта
Земля	50 000	70 000
Будівля	150 000	201 000
Устаткування	75 000	90 000
Разом	275 000	360 000

Будучи обережним в оцінці, бухгалтер відбив активи за найменшою вартістю, а різницю (320 000 – 275 000) відніс на адміністративні витрати. Необхідно: розрахувати первинну вартість кожного об'єкта і визначити, чи правильні дії бухгалтера.

Вправа 3.1.3. Оцінка основних засобів при первинному визнанні (створення власними силами)

Машинобудівний завод використовує у своїй виробничій діяльності верстати, які виготовляє. Відомості про операції, які він здійснює при виробництві одного верстата, містяться в таблиці 3.1.3.

Необхідно: Визначити первинну оцінку об'єкта, що надходить.

Таблиця 3.1.3

Метал	300 000
Покупні комплектуючі вироби	20 000
Оплата праці робітників	210 000
Страхування робочої сили	70 000
Частка постійних накладних витрат	150 000
Прибуток, закладений у ціну	140 000
Витрати на установку	3900
Справедлива вартість аналогів	900 000

Вправа 3.1.4. Оцінка основних засобів при первинному визнанні (обмін).

Визначити первинну оцінку об'єкта, що надходить.

Вихідні дані:

1 Будинок відпочинку придбав спортивний катер у плавбази в обмін на устаткування тренажерного залу. Первинна оцінка катера за даними плавбази – 70 000 гр. од. Первинна оцінка устаткування за даними будинку відпочинку – 90 000 гр. од. Відсоток зносу катера – 10 %, устаткування – 30 %. Визначити справедливу вартість устаткування в такій комплектації не вважається можливим. Ціна нового катера за даними суднобудівельного заводу складає 110 000 гр. од.

2 Компанія здійснює заміну старого устаткування на нове. Первинна вартість старого устаткування – 77 000 гр. од., накопичений знос – 6000 гр. од. Вартість нового устаткування згідно з рахунком постачальника – 74 000 гр. од. Передбачено доплату постачальникові у розмірі 3000 гр. од.

3 Судноплавна компанія придбала корабель в обмін на улов креветки. Ціна продажу улову – 95 000 гр. од., собівартість –

110 000 гр. од. Окрім корабля, отримано доплату у розмірі 10 000 гр. од.

4 Переміщення бізнесу в інший регіон підштовхнуло підприємство на обмін будівель складів. Будівля відданого складу мала первинну вартість 90 000 гр. од., знос – 10 000 гр. од., отримана будівля за даними передавальної сторони має балансову вартість 87 000 гр. од. і знос 3000 гр. од. Місцезнаходження обох будівель не дає змоги встановити їхню справедливу вартість.

Вправа 3.1.5. Оцінка основних засобів при первинному визнанні (отримання у подарунок)

Фермер отримав у подарунок трактор з причіпними пристроями. Доставка трактора склала витрати в сумі 201 гр. од. (дизельне паливо, зарплата з відрахуваннями на страхування). Справедлива вартість аналогів за даними заводу-виробника складає: трактор – 70 000 гр. од., культиватор – 10 000 гр. од., плуг – 20 000 гр. од., борона – 15 000 гр. од., сівалка – 18 000 гр. од. Відсоток зносу трактора – 30 %, приладдя – 10 %.

Необхідно:

- 1 Визначити собівартість трактора.
- 2 Відповісти на запитання: які частини будуть визнані як самостійні об'єкти?

Вправа 3.1.6. Оцінка основних засобів при первинному визнанні (купівля землі)

Компанія придбала ділянку землі для будівництва офісу. Вартість, сплачена продавцеві, склала 100 000 гр. од. Послуги юриста з оформлення купівлі землі – 1500 гр. од. Для підготовки ділянки до будівництва було сплачено послуги зносу дерев'яних будов – 12 000 гр. од. Отримані в результаті зносу дрова було продано за 1000 гр. од. Для озеленіння скверу навколо офісу сплачено роботи з оновлення ґрунту в сумі 20 000 гр. од. Визначити собівартість земельної ділянки.

Вправа 3.1.7. Оцінка після визнання: модель переоцінки

Підприємство придбало устаткування в 1995 році за 100 000 гр. од. Термін використання – 10 років. Метод

амортизації – прямолінійний. Ліквідаційна вартість дорівнює нулю. Справедлива вартість змінювалась таким чином:

- на 31.12.96 – 120 000 гр. од.;
- на 31.12.97 – 63 000 гр. од.;
- на 31.12.98 – 64 800 гр. од.

Необхідно:

1 Виробити розрахунок переоцінки на вказані дати. Зміна амортизації виробітку пропорційна зміні вартості об'єкта.

2 Відбити переоцінку на рахунках.

Вправа 3.1.8. Зміна амортизації

Здійснити групування змін, заповнивши таблицю 3.1.8 значком "+".

Таблиця 3.1.8

Вид змін	Облікової оцінки	Зміни облікової політики	Зміни через помилку
1	2	3	4
1 Зміна методу амортизації			
2 Зміна ліквідаційної вартості			
3 Зміна терміну корисного використання			
4 Зміна вартості, що амортизується			
5 Зміна суми амортизації через неправильний розрахунок			
6 Зміна способу отримання вигоди від об'єкта			

Вправа 3.1.9. Методи переоцінки амортизації

Компанія застосовує модель переоцінки основних засобів. На дату балансу первинна вартість будівлі складала 300 000 гр. од., накопичена амортизація – 180 000 гр. од. Справедлива вартість – 192 000 гр. од.

Необхідно:

1 Здійснити переоцінку об'єкта. Розрахунок амортизації виробити двома методами:

- а) пропорційно валовій балансовій вартості;
- б) виключення накопленої амортизації з валової балансової вартості.

2 Відобразити зміну оцінки об'єкта і його амортизації на рахунках при кожному методі.

Відповісти на запитання: як впливає на показники балансу вибраний метод розрахунку переоцінки амортизації?

Контрольне завдання до пункту 3.1. Основні засоби (МСБО (IAS) 16)

Виконавши це завдання, ви зможете застосовувати відповідні розділи IAS 16.

Завдання:

Таблиця 3.1 – Інформація про необоротні активи компанії "Latvia Co" на 1.01.2018

	Сума, дол.	Накопичений знос, дол.	Чиста балансова вартість, дол.
1	2	3	4
Земля і будівлі	1,500	150	1,350
Споруди і устаткування	700	180	520
Транспортні засоби	120	50	70

За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р., сталися такі події:

1 Будівлі, придбані у 2010 р., амортизуються більше 50 років. У червні 2015 р. будівлі було переоцінено до суми 2,000,000, до них було прибудовано нові приміщення вартістю 610,000. Очікуваний термін експлуатації будівель не змінюється.

Результат переоцінки відбивається з використанням методу списання амортизації.

2 Споруди і устаткування вартістю 140,000 було придбано і встановлено для розширення потужностей. Ставку амортизації для споруд і устаткування встановлено на рівні 15 % у рік, метод – прямолінійний.

3 У серпні 2015 р. було придбано автомобіль вартістю 20,000. Раніше використовувану ставку амортизації для транспортних засобів було змінено з 25 % при прямолінійному методі до 30 % за методом залишку, що зменшується.

4 Компанія нараховує амортизацію на всю суму в році придбання і не нараховує амортизацію в році продажу.

Підготувати примітки щодо розкриття для компанії "Latvia Co", включаючи фінансову звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.

3.2 Нематеріальні активи (МСБО (IAS) 38)

Контрольні запитання

1 Якими стандартами регулюються питання обліку нематеріальних активів? Для яких нематеріальних активів не застосовується МСБО 38?

2 Яким вимогам має відповідати об'єкт для його включення до складу нематеріальних активів?

3 Якими є умови визнання нематеріальних активів? З якого моменту об'єкт, створюваний на підприємстві, слід визнавати нематеріальним активом? Коли слід припиняти визнання?

4 Які класи нематеріальних активів ви могли б назвати?

5 З чого складається первинна вартість нематеріального активу, отриманого окремо від інших активів?

6 Якою є первинна оцінка нематеріального активу, отриманого при об'єднанні бізнесу?

7 Якою є первинна оцінка нематеріального активу, що надійшов шляхом державного гранту?

8 Яка первинна оцінка нематеріального активу, що надійшов в операціях обміну?

9 Якщо нематеріальний актив отримано в комплексі з іншими активами, як визначається його первинна вартість?

10 Як оцінюють нематеріальні активи, створені підприємством? Особливості оцінки веб-сайта, створеного підприємством.

11 У якому випадку первинна оцінка відрізнятиметься від оцінки на дати наступних балансів?

12 У якому випадку подальші витрати змінюють первинну вартість нематеріального активу?

13 Як розраховується оцінка нематеріального активу у разі застосування моделі переоцінки? Як слід відображати зміни оцінки? Яка частота проведення переоцінок?

14 Як списується накопичена дооцінка при вибутті об'єкта нематеріальних активів? Чи можливе часткове списання дооцінки при використанні об'єкта?

15 Що означає зменшення корисності нематеріального активу? Як списуються витрати в цьому випадку?

16 Як визначається фінансовий результат від вибуття об'єктів нематеріальних активів?

17 Як визначається термін корисного використання нематеріальних активів? Які чинники мають бути взяті до уваги при його визначенні?

18 У яких випадках ліквідаційна вартість нематеріального активу відмінна від нуля?

19 Коли починається і припиняється нарахування амортизації нематеріального активу? Якими методами амортизується вартість нематеріального активу?

20 Як впливає сума нарахованої амортизації нематеріальних активів на показники фінансової звітності?

21 Яка інформація про нематеріальні активи розкривається в примітках до фінансової звітності?

Вправи для практичних занять і самостійної роботи до пункту 3.2

Вправа 3.2.1. Оцінка при первинному визнанні (витрати на створення веб-сайта)

Організація-адміністратор екзаменаційної мережі займається навчанням і сертифікацією професійних бухгалтерів. Минулого року завдано витрат на створення веб-сайта, поданих у таблиці 3.2.1. Веб-сайт містить тексти МСБО, навчальні посібники, програми за усіма дисциплінами сертифікації, зразки контрольних завдань з рішеннями, зразки тестів з рішеннями, стислу поточну інформацію.

Визначити первинну оцінку нематеріального активу (таблиця 3.2.1).

Таблиця 3.2.1 – Вихідні дані

Етапи (стадії створення веб-сайта)	Витрати					
	Матеріальні	Трудові витрати	Страховання	Амортизація	Інше	Разом
1	2	3	4	5	6	7
Планування	—	450	150	—	500	1100
Розробка використання	—	500	165	500	—	1165
Розробка інфраструктури	—	630	207	500	—	1337
Графічний дизайн	—	500	165	500	—	1165
Розробка змісту	—	201	66	—	300	566
Підтримка і експлуатація	1000	1201	400	500	—	3100

Вправа 3.2.2. Оцінка при первинному визнанні нематеріального активу (створення своїми силами)

Вибрати правильну відповідь і позначити "+".

Які витрати з перелічених нижче (таблиця 3.2.2) можуть бути включені в собівартість, створену своїми силами?

Таблиця 3.2.2

Вид витрат	Можуть враховуватися в балансі	Можуть включатися у звіт про фін. результати
1	2	3
1 Витрати на електроенергію, спожиту в процесі розробки нематеріального активу		
2 Витрати на продаж нематеріального активу		
3 Виплати працівникам науково-дослідного бюро за дослідження з метою створення нематеріального активу		

Продовження таблиці 3.2.2

1	2	3
4 Витрати на навчання персоналу (використовувати нематеріальний актив)		
5 Митний збір, сплачений за реєстрацію юридичного права		
6 Амортизація патентів, використаних при розробці нематеріального активу		
7 Витрати на маркетинг		
8 Амортизація ліцензії, використаної при дослідженнях, необхідних для створення нематеріального активу		
9 Витрати на реєстрацію торговельної марки		

Вправа 3.2.3 Оцінка при первинному визнанні (створення своїми силами)

Закінчити фразу, вибравши правильну відповідь і позначивши її "+" (таблиця 3.2.3).

«Витрати на створюваний нематеріальний актив, що не відповідають критеріям визнання активу, які спочатку були визнані як витрати періоду...»

Таблиця 3.2.3

Продовження фрази	Так	Ні
1	2	3
1 Були помилково віднесені на витрати, слід виправити помилку минулого періоду		
2 Можуть бути включені в собівартість створюваного активу після завершення його створення		
3 Ніколи не можуть бути капіталізовані		
4 Можуть бути враховані при наступній переоцінці		
5 Можуть бути враховані при вирішенні питання про величину ліквідаційної вартості		

Комплексне завдання до пункту 3.2. Нематеріальні активи (МСБО (IAS) 38)

IAS 38 «Нематеріальні активи» поширюється на усі нематеріальні активи за винятком тих, на які поширюється дія яких-небудь інших стандартів. Стандарт ставить умову, щоб підприємства визнавали нематеріальні активи при дотриманні ряду критеріїв, а також показує, як виміряти балансову вартість нематеріальних активів і зробити потрібні розкриття.

Головний бухгалтер компанії "Токуо Со" закінчує підготовку фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2015 р. У нього є дані про незавершені проекти на кінець року. Потрібно: пояснити, як слід відобразити у звітності компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2015 р., наступні проекти з вказівкою статей балансу і відповідних приміток з приводу витрат на розвиток (таблиця 3.2.4).

Таблиця 3.2.4

	Номери проектів (показники в дол.)				
	123	156	158	160	161
Відкладені витрати на розвиток на 1 січня 2015 р.	500	800			
Матеріали і послуги	12		45	90	56
Зарплата	100		90	45	120
Накладні витрати	20		70	100	150
Ліцензії і патенти	2			10	

Проект 123

Коли проект запускався, передбачалося, що він буде дуже прибутковим, але виникли проблеми. Вважають, що конкурент запустить аналогічний проект раніше самої компанії "Токуо Со".

Проект 156

Цей проект триває вже багато років, комерційне виробництво запущене тільки у 2015 р., випущено 20 000 одиниць (таблиця 3.2.5).

Таблиця 3.2.5 – Плани щодо випуску продукції

Рік	2016	2017	2018	2019
Число одиниць	20,000	20,000	10,000	10,000

Для амортизації витрат на проект застосовується виробничий метод.

Проект 158

Витрати в сумі \$ 500,000 накопичилися за проектом за ряд років, але були списані у звіті про прибутки і збитки, коли за проектом передбачалися проблеми. Нині виниклі проблеми були вирішені, і компанія хотіла б відновити списані витрати. Директори вважають, що проект принесе значну суму доходу в майбутньому.

Проект 160

Цей новий проект вважається "збитковим лідером", який підвищить загальний обсяг продажу компанії.

Проект 161

Цей новий проект відповідає критеріям витрат, які слід відкласти. Передбачається, що він триватиме 5 років.

3.3 Витрати за позиками (МСБО (IAS) 23)

Контрольні запитання

- 1 Сфера застосування МСБО 23.
- 2 Дайте визначення витрат за позиками. Наведіть приклади таких витрат.
- 3 Що таке актив, що кваліфікується? Наведіть приклади.
- 4 Які підходи до обліку витрат за позиками передбачає МСБО 23?
- 5 Що таке капіталізація витрат за позиками?
- 6 Які витрати за позиками безпосередньо пов'язані з активом, що кваліфікується?
- 7 Як визначають суму витрат, що капіталізується, за позиками за відсутності безпосереднього зв'язку між конкретними позиками і активом, що кваліфікується?
- 8 Що таке ставка капіталізації? Як і з якою метою її визначають?

9 Коли слід починати капіталізацію витрат за позиками?

10 У яких випадках і на який період слід припиняти капіталізацію витрат за позиками?

11 У яких випадках капіталізація витрат за позиками не припиняється?

12 Коли слід припиняти капіталізацію витрат за позиками?

13 Яку інформацію слід розкривати у фінансовій звітності згідно з МСБО 23?

Вправа 3.3.1. Середньозважені витрати на актив, що кваліфікується

Підприємство почало 1 квітня будівництво невеликої споруди. Споруду було завершено 1 серпня. Для здійснення будівництва підприємство щомісячно перераховувало 60 000 гр. од.

Визначити середньозважені витрати на будівництво з метою розрахунку витрат, що капіталізуються, на позики.

Вправа 3.3.2. Середньозважені витрати на будівництво і витрати на позики

Витрати підприємства на будівництво житлової будівлі, яке почалося 1.03.2018 р., були такими, гр. од.:

1.03.18 – 75 000; 1.04.18 – 74 000; 1.05.18 – 180 000;
1.06.18 – 270 000; 1.07.18 – 100 000.

Будівництво було завершено 1 липня. Для фінансування будівництва 1 березня було отримано кредит банку на суму 50 000 гр. од. строком на три роки за ставкою 12 % річних. Крім того, протягом року підприємство мало заборгованість по 10 %-му векселю на суму 50 000 гр. од., випущеному 2 роки тому.

Необхідно: а) визначити середньозважені витрати на будівництво; б) визначити витрати на позики.

Вправа 3.3.3. Витрати на позики, що підлягають капіталізації

Підприємство здійснило такі капітальні вкладення протягом року, тис. гр. од.:

січень – 150; травень – 360; листопад – 1440.

Норма капіталізації складає 10 %.

Визначити витрати на позики, що підлягають капіталізації.

Вправа 3.3.4. Витрати на позики, що підлягають капіталізації

Протягом року підприємство інвестувало в будівництво системи очисних споруд 2350 тис. гр. од., з яких 350 тис. гр. од. складає дебіторська заборгованість на кінець року.

Протягом року підприємство мало таку заборгованість, тис. гр. од.:

- овердрафт (річна ставка 15 %) – 300
- довгостроковий кредит (20 %) – 500
- випущені облігації (10 %) – 1000

Необхідно: визначити суму витрат на позики, яка підлягає капіталізації:

- а) виходячи з наведеної умови;*
- б) з урахуванням допущення, що підприємство не випускало облігації.*

Вправа 3.3.5. Витрати на позики, що підлягають капіталізації

На початку 2015 року підприємство уклало договір з підрядником на виробництво виробничих потужностей. Будівництво почалося 1 червня 2015 року і було завершено 31 грудня 2015 року.

Упродовж цього періоду підприємство здійснило такі платежі, гр. од.:

- 1 червня – 2 400 000; 31 серпня – 7 800 000;
- 31 грудня – 4 000 000.

Для фінансування будівництва підприємством упродовж 2015 року випущено:

1 Облігації на суму 1 500 000 гр. од. терміном 10 років (відсотки за ставкою (10 %) сплачуються щорічно 31 травня); випущені 31 травня.

2 Звичайні акції (1 000 000 штук) номіналом 10 гр. од; випущені 1 жовтня.

Крім того, упродовж 2015 року підприємство мало заборгованість за облігаціями (випущеними 1 січня 2011 року строком на 10 років) на суму 700 000 гр. од. (відсотки сплачуються щорічно 1 січня за ставкою 12 %).

Необхідно: визначити витрати на позики, що підлягають капіталізації в 2015 році.

Вправа 3.3.6. Капіталізація витрат за позиками.

Упродовж 2015 року підприємство здійснювало будівництво різних об'єктів на загальну суму 3 800 000 гр. од. Середньозважені витрати на будівництво активів, що кваліфікуються, за вказаний період склали 2 500 000 гр. од. Станом на 31 грудня 2015 р. підприємство мало такі непогашені боргові зобов'язання;

1 Кредит на будівництво об'єктів у сумі 1 500 000 гр. од., отриманий 1 січня 2015 р. строком на 5 років (відсоткова ставка 12 % річних, сплата відсотків щорічно 1 січня).

2 Облігації на суму 3 000 000 гр. од., випущені 31 грудня 2019 р. (відсотки підлягають сплаті щорічно 31 грудня за ставкою 15 %).

3 Вексель на суму 1 000 000 гр. од., випущений 1 січня 2014 року (відсотки сплачуються щорічно 1 січня за ставкою 11 %).

Необхідно: визначити витрати за позиками і суму таких витрат, яка підлягає капіталізації.

Комплексне завдання до пункту 3.3. Витрати за позиками (МСБО (IAS) 23)

Ви є бухгалтером компанії "EstimatiKo". Ця компанія зазнала таких витрат, пов'язаних із закупівлями і установами устаткування, які були повністю завершені 20.03.2018 р. (фінансовий рік компанії закінчується 31.12.18 р.):

- купівля будівель і землі – £ 100 млн;
- коригування вартості основних засобів (будівель і землі) – £ 17 млн;
- витрати на юридичне забезпечення закупівель основних засобів (будівель і землі) – £ 1 млн;
- оплата послуг архітекторів, інженерів і інших працівників – £ 4 млн;
- сума сплаченого невідшкодованого податку на закупівлю основних засобів (будівель і землі) – £ 2 млн;
- встановлення нового устаткування вартістю £ 10 млн, включаючи витрати, пов'язані з його установами;
- витрати на тестування устаткування – £ 0.5;
- інші витрати, пов'язані з підготовкою до виробництва, – £ 1 млн;
- передбачувана вартість землі має скласти 20 % від загальної вартості землі і споруд.

Очікуваний термін корисного використання будівлі складає 100 років, а очікувана залишкова вартість = £ 50 млн. Політика компанії – нараховувати амортизацію на необоротні активи за повний рік у рік закупівлі і не нараховувати її в рік продажу. Амортизація на устаткування нараховується за ставкою 10 % річних прямолінійним методом.

(а) Необхідно:

Підготувати таблицю, що відображає, які суми мають бути включені у необоротні активи у Звіті про фінансовий стан компанії відповідно до МСБО (IAS) 16 станом на 31 грудня 2010 року стосовно землі, будівель і устаткування.

(55 балів)

Припустимо, що для того, щоб профінансувати закупівлю підприємства, компанія узяла кредит у сумі £ 50 млн 31 березня 2010 року за ставкою 8 % річних. Позика має бути погашена протягом 10 років. Відсотки мають сплачуватися раз на півроку на суму заборгованості. Кредит було витрачено таким чином:

1 квітня 2010 р.	£ 40 млн
30 вересня 2010 р.	£ 10 млн

На надлишки інвестованих грошових коштів були нараховані відсотки у розмірі 5 % річних.

(b) Необхідно:

Розрахувати і пояснити відповідно до МСБО (IAS) 23, яка сума відсотків має бути капіталізована впродовж року, що закінчився 31 грудня 2010 р. Складний відсоток враховувати не треба.

(25 балів)

Рада Директорів компанії "EstimatiKo" 31 грудня 2011 р. провела переоцінку землі, справедлива вартість якої була оцінена в £ 30 млн. Рада Директорів хотіла б включити цю вартість землі у Звіт про фінансовий стан компанії за станом на 31 грудня 2011 р.

(c) Необхідно:

Як бухгалтерові компанії "EstimatiKo" Вам необхідно підготувати Звіт для Ради Директорів, в якому б розкривалися такі питання:

- 1) переваги і недоліки застосування моделі переоцінки основних засобів;
 - 2) вплив результату переоцінки землі на звіт про фінансовий стан компанії "EstimateKo";
 - 3) розкрити порядок обліку, який буде потрібно у разі, якщо в наступному році справедлива вартість землі виявиться меншою за переоцінену вартість.
- (20 балів)

3.4 Зменшення корисності активів (МСБО (IAS) 36)

Контрольні питання

- 1 Що має на меті МСБО 36 "Знецінення активів"? На які активи не поширюються положення цього стандарту?
- 2 Що таке знецінення активу? Як визначають збиток від знецінення активу?
- 3 Як часто слід аналізувати наявність ознак можливого знецінення активу?
- 4 Які чинники слід як мінімум розглядати в процесі виявлення ознак можливого знецінення активу?
- 5 Що таке відшкодовувана сума активу? Як її визначають?
- 6 Що таке вартість використання активу? Які елементи слід розглядати в процесі її визначення?
- 7 Що є основою для оцінки майбутніх грошових потоків, очікуваних від активу?
- 8 Яку ставку дисконту використовують для визначення дисконтованої величини майбутніх грошових потоків, очікуваних від активу?
- 9 Порядок визнання збитку від знецінення активу.
- 10 Що таке одиниця, що генерує грошові потоки? Наведіть приклади.
- 11 У яких випадках неможливо визначити відшкодовувану суму окремого активу?
- 12 Як ідентифікують одиницю, що генерує грошові потоки, до якої належить актив?
- 13 Як визначають відшкодовувану суму для одиниці, що генерує грошові потоки?

14 Як і з якою метою розподіляють гудвіл між одиницями, що генерують грошові потоки?

15 Порядок тестування на предмет знецінення одиниці, що генерує грошові потоки, у складі якої є гудвіл?

16 Що таке корпоративні активи? Як їх враховують при проведенні тестування одиниці, що генерує грошові потоки, на предмет знецінення?

17 Як визначають і визнають збиток від знецінення одиниці, що генерує грошові потоки?

18 Як часто слід аналізувати наявність ознак того, що визнаного раніше збитку від знецінення активу більше не існує або він знизився? Які чинники при цьому слід брати до уваги?

19 Як слід відображати в обліку і звітності зниження або відсутність раніше визнаного збитку від знецінення активу або одиниці, що генерує грошові потоки?

20 Яку інформацію і в якому розрізі слід розкривати щодо знецінення активів або одиниць, що генерують грошові потоки?

Вправа 3.4.1. Джерела інформації для оцінки можливого знецінення активу

Вкажіть, до якого джерела належить подана нижче інформація (таблиця 3.4.1). Якщо інформація не характеризує можливе знецінення активу, поставте прочерки в обох графах.

Таблиця 3.4.1

Інформація	Джерела інформації	
	зовнішні	внутрішні
1	2	3
Застаріння або фізичне ушкодження активу		
Істотні зміни в процесі експлуатації активу		
Істотне падіння ринкової вартості активу		
Істотні зміни (технології, ринку, економіки, законодавства)		

Продовження таблиці 3.4.1

1	2	3
Відсоткові ставки або інші чинники, що впливають на ставку дисконту, використовувану при розрахунку вартості використання активу		
Простій активу		
Плани щодо припинення (чи реструктуризації) виробничої діяльності		
Плани щодо вибуття активу найближчим часом		
Перегляд терміну корисної служби активу – з необмеженого на обмежений		
Факти, що свідчать про те, що поточні або майбутні економічні результати використання активу гірші, ніж передбачалося		
Грошові кошти, необхідні для придбання активу або його експлуатації і обслуговування, суттєво перевищують раніше передбачені бюджетом		
Чисті потоки грошових коштів істотно нижчі, ніж закладені в бюджеті		
Прогнозується чистий відплив грошових коштів протягом усього терміну корисної служби активу		
Балансова вартість чистих активів компанії перевищує її ринкову вартість		

Вправа 3.4.2. Прогнозування грошових потоків від активу
 Продукт "Ж" виробляється на спеціалізованому устаткуванні, балансова вартість якого в грудні 2014 року тестується на предмет можливого знецінення. Для визначення вартості використання необхідно виробити розрахунок чистих грошових надходжень від продажу продукту "Ж".

Є такі дані за 2014 рік щодо продукту "Ж" (гр. од. за 1 шт.):

Ціна	– 60.
Витрата матеріалів	– 25.
Заробітна плата	– 20.

Амортизація	– 6.
Витрати на упаковку	– 2.
Прибуток	– 7.

Необхідно: скласти прогноз чистих грошових надходжень від використання обладнання для виробництва продукту "Ж" на наступні п'ять років (2015–2019 рр.), якщо обсяг виробництва і продажу у 2014 р. склав 2010 штук на рік і передбачається надалі щорічний приріст обсягів на 4 %.

Вправа 3.4.3. Прогнозування чистих грошових надходжень від активу

У грудні 2015 року фахівці підприємства тестують на предмет можливого знецінення устаткування, що виробляє електромотори. Первинна вартість устаткування – 500 000 гр. од. (ліквідаційна вартість 15 000 гр. од.), корисний термін його експлуатації складає 6 років; амортизаційні відрахування нараховуються прямолінійним методом із січня 2014 року. Середньорічний випуск електромоторів дорівнює 1201 шт. У 2017 р. передбачається провести плановий (середній) профілактичний ремонт, орієнтовні витрати на який оцінюються в 24 000 гр. од. (аналіз витрат на ремонт проведено на основі кошторисів на ремонт аналогічного устаткування). Наприкінці 2015 року є така інформація про виручку і витрати на одиницю продукції:

Ціна – 120 гр. од.

Виробнича собівартість (без амортизаційних відрахувань) – 80 гр. од.

Витрати на збут – 4 гр. од.

Щорічний темп інфляції прогнозується на рівні 5 %, а середньорічний темп зростання виробництва у цій галузі промисловості – 3 %.

Необхідно: підготувати прогноз чистих грошових потоків на 2016 – 2019 рр. від використання і ліквідації устаткування, що виробляє електромотори.

Вправа 3.4.4. Розрахунок і списання збитку від знецінення активу

Підприємство перевіряє наприкінці 2015 року устаткування на предмет можливого знецінювання, оскільки в майбутні п'ять

років очікується істотне скорочення обсягу продажу продукції, вироблюваної на цьому устаткуванні.

На кінець 2015 р. балансова (залишкова) вартість устаткування складає 100 500 гр. од.; первинна вартість – 140 000 гр. од. Справедлива вартість устаткування, за винятком витрат, пов'язаних з його вибуттям, дорівнює 80 000 гр. од. Для розрахунку вартості використання устаткування використані такі дані (таблиця 3.4.4):

Таблиця 3.4.4

Період	Виручка	Витрати (за вирахуванням амортизації)
2016 р.	100 000	58 000
2017 р.	85 300	50 300
2018 р.	46 000	32 201
2019 р.	20 700	16 500
2020 р.	20 000	17 000
Разом	272 000	174 000

Для дисконтування грошових надходжень використовується ставка дисконту 10 %.

Необхідно:

- 1 Зробити розрахунок майбутніх дисконтованих чистих грошових надходжень.
- 2 Визначити відшкодовувану суму.
- 3 Визначити збиток від знецінення устаткування.
- 4 Відбити збиток від знецінення активу в системі рахунків бухгалтерського обліку.

3.5 Інвестиційна нерухомість (МСБО (IAS) (40)

Контрольні запитання

- 1 Сфера застосування МСБО 40 "Інвестиційна нерухомість". Які питання, що стосуються інвестиційної нерухомості, не розглядаються в цьому стандарті?
- 2 Що таке інвестиційна нерухомість? Наведіть приклади.
- 3 Які об'єкти нерухомості не є інвестиційними? Наведіть приклади.

4 Дайте визначення терміна "нерухомість, займана власником".

5 У якому випадку інвестиційну нерухомість слід визнавати активом?

6 Як оцінюють інвестиційну нерухомість при первинному визнанні? Які витрати включають в первинну оцінку інвестиційної нерухомості?

7 Як слід оцінювати інвестиційну нерухомість після її визнання?

8 Що таке справедлива вартість інвестиційної нерухомості?

9 Коли дозволяється здійснювати перекласифікацію нерухомості? Наведіть приклади переведення до категорії інвестиційної нерухомості або переведення з цієї категорії.

10 Як оцінюють нерухомість у разі її перекласифікації? Наведіть приклади.

11 Коли слід припиняти визнання інвестиційної нерухомості як активу?

12 Як визначають фінансовий результат від вибуття інвестиційної нерухомості?

13 Яку загальну інформацію про інвестиційну нерухомість слід розкривати у фінансовій звітності?

14 Яку інформацію слід розкривати у разі оцінки інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю? За собівартістю?

Вправа 3.5.1. Сфера застосування МСБО 40.

Вкажіть, на які з поданих нижче активів поширюються положення МСБО 40 (таблиця 3.5.1)?

Таблиця 3.5.1

	Поширюються положення МСБО 40	
	Так	Ні
1	2	3
1 Біологічні активи, пов'язані з сільськогосподарською діяльністю		

Продовження таблиці 3.5.1

1	2	3
2 Нерухомість, займана власником		
3 Нерухомість, призначена для продажу в ході звичайної господарської діяльності		
4 Об'єкти незавершеного будівництва або такі, що перебувають у стадії реконструкції, які передбачається в майбутньому використовувати як інвестиційну нерухомість		
5 Нерухомість, передана в оренду згідно з угодою операційної оренди		
6 Права на користування надрами (корисними копалинами, родовищами нафти, природного газу і іншими не відновлюваними природними ресурсами)		

Вправа 3.5.2. Визначення інвестиційної нерухомості

Необхідно: визначити, що з поданого нижче є прикладом інвестиційної нерухомості.

1 Земля, призначена для довгострокового збільшення вартості капіталу.

2 Земля, призначена для майбутнього використання.

3 Будівля, якою компанія володіє (у тому числі на умовах фінансової оренди) і здає її в операційну оренду.

4 Незайнята будівля, призначена для здавання в операційну оренду.

5 Активи, призначені для продажу в ході звичайної діяльності.

6 Активи, що створюються для третіх осіб.

7 Активи, що не здаються в оренду.

8 Активи, що купувалися для використання як інвестиційної нерухомості.

9 Існуюча інвестиційна нерухомість, перебудована з метою тривалого використання як інвестиційна нерухомість.

10 Будівля, що здається у фінансову оренду.

Вправа 3.5.3. Первинна оцінка

Підприємством придбано земельну ділянку, у зв'язку з чим було здійснено такі витрати, гр. од.:

1 Інформаційні послуги, що стосуються пошуку відповідної ділянки	100
2 Ціна купівлі	800 000
3 Юридичні послуги	2 010
4 Податок на передачу права власності	16 000
5 Накладні витрати, пов'язані з придбанням об'єкта	4 000
6 Будівництво огорожі навколо ділянки	10 000

Необхідно: визначити первинну вартість придбаної земельної ділянки.

Вправа 3.5.4. Перекласифікація нерухомості

Для кожної з поданих нижче ситуацій вкажіть підстави щодо зміни способу використання нерухомості (таблиця 3.5.4).

Таблиця 3.5.4

Переведення		Основа перекласифікації
із складу	до складу	
1	2	3
Інвестиційної нерухомості	Нерухомості, зайнятої власником	
Інвестиційної нерухомості	Запасів	
Нерухомості, зайнятої власником	Інвестиційної нерухомості	
Запасів	Інвестиційної нерухомості	
Незавершеного будівництва	Інвестиційної нерухомості	

Вправа 3.5.5. Перекласифікація нерухомості

Підприємство враховує інвестиційну нерухомість за справедливою вартістю і переводить об'єкт із складу інвестиційної нерухомості до складу нерухомості, зайнятий

власником. Балансова вартість об'єкта до переведення складала 13 млн грн. од., і його було дооцінено до 15 млн грн. од.

Необхідно: відбити в обліку операцію перекласифікації інвестиційної нерухомості.

Вправа 3.5.6. Перекласифікація нерухомості

Балансова вартість об'єкта нерухомості, використовуваного для власних потреб, складає 20 млн грн. од. Об'єкт було переоцінено до 19 млн грн. од. з відображенням уцінки у складі витрат, а накопичена амортизація після переоцінки склала 4 млн грн. од. Потім об'єкт було переведено до складу інвестиційної нерухомості і враховано за справедливою вартістю – 23 млн грн. од.

Необхідно: відобразити перекласифікацію об'єкта в бухгалтерському обліку.

Вправа 3.5.7. Перекласифікація нерухомості

Підприємство враховує інвестиційну нерухомість за справедливою вартістю. Підприємство побудувало будівлю, призначену для передачі в оренду. Витрати на будівництво будівлі склали 10 млн грн. од. Справедлива вартість будівлі з урахуванням доходу від оренди склала 11,5 млн грн. од.

Необхідно: відобразити в обліку операції, пов'язані з визнанням будівлі і передачею її в оренду.

Вправа 3.5.8. Перекласифікація нерухомості

Підприємство враховує об'єкт інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю і переводить об'єкт вартістю 10 млн грн. од. із складу інвестиційної нерухомості до складу об'єктів, призначених для продажу.

Необхідно: відобразити операцію перекласифікації нерухомості в бухгалтерському обліку.

Вправа 3.5.9. Розкриття інформації

Вкажіть, яку інформацію слід розкривати про інвестиційну нерухомість, яку підприємство враховує за фактичною собівартістю (таблиця 3.5.9).

Таблиця 3.5.9

Інформація	Підлягає обов'язковому розкриттю згідно з МСБО 40	
	Так	Ні
1	2	3
1 Використовувані методи нарахування амортизації		
2 Вживані терміни корисної служби або норми амортизації		
3 Валова балансова вартість і накопичена амортизація (в сукупності з накопиченими витратами від знецінення) на початок і кінець періоду		
4 Узгодження балансової вартості на початок і кінець періоду		
5 Справедлива вартість		

Вправа 3.5.10. Розкриття інформації про інвестиційну нерухомість

Підприємство виробляє товари народного споживання. Подана нижче інформація належить до нерухомості, якою володіє підприємство, гр. од.:

Земля	1 800 000
Будівля, що розташована на цій земельній ділянці (придбано 30 червня 2015 року)	3 201 000
Внесені зміни з метою збільшення можливостей Площі, що здаються в оренду	600 000
Ремонт і технічне обслуговування нерухомості впродовж року	150 000
Сума орендної плати, отримана за рік	460 000

Близько 8 % площі будівлі використовується як головна адміністративна будівля підприємства. Частина будівлі, що залишається вільною, здається в операційну оренду. Підприємство надає орендарям послуги із забезпечення безпеки.

Інвестиційна нерухомість оцінюється підприємством за справедливою вартістю. На 31 грудня 2015 року, згідно з

висновком професійного оцінювача, справедлива вартість нерухомості підприємства склала 6 000 000 гр. од.

Необхідно: надати розкриття інформації про інвестиційну нерухомість підприємства в його фінансовій звітності.

Література [2, 3, 4, 5, 6, 12, 13].

Тема 4. Вимоги МСФЗ до подання в обліку і фінансовій звітності виручки

4.1 Виручка за договорами з покупцями (МСФЗ 15).

4.2 Облік урядових субсидій і урядової допомоги (МСБО 20).

Контрольні запитання до теми 4

1 Наведіть визначення виручки.

2 Положення яких стандартів поширюються на облік виручки?

3 Для якого доходу застосовується МСФЗ 15 "Виручка за договорами з покупцями"?

4 Наведіть визначення відсотків, роялті (ліцензійних платежів), дивідендів. Що об'єднує ці категорії?

5 На який дохід не поширюється дія МСФЗ 15 "Виручка по договорах з покупцями"?

6 Яка вартість застосовується для оцінки доходу?

7 Яким документом зазвичай визначається сума доходу?

8 Який дохід визнається у разі наявності різниці між справедливою і номінальною сумою зустрічної компенсації?

9 У яких випадках застосовується умовна відсоткова ставка?

10 Які ставки найчіткіше визначають умовну ставку?

11 Виникає і чи визнається дохід у разі, коли товари і послуги обмінюються на товари і послуги, аналогічні за характером і величиною?

12 Яким чином визначається сума доходу у разі, коли товари і послуги продаються або послуги надаються в обмін на товари, що відрізняються, і послуги?

13 Що є доходом при агентських угодах?

14 Назвіть критерії визнання доходу від продажу товарів. Які з названих чинників мають бути дотримані для визнання доходу від продажу?

15 Назвіть кілька прикладів, коли підприємство зберігає значні ризики володіння. Чи є в таких випадках угода продажем і чи визнається дохід?

16 Якщо підприємство зберігає незначні ризики, пов'язані з володінням, чи є угода продажем і чи визнається в таких випадках дохід?

17 Назвіть критерії визнання доходу від наданих послуг. У чому полягає суть методу "відсотка завершеності"?

18 Дохід від надання послуг визнається тільки тоді, коли існує імовірність того, що підприємство отримає економічні вигоди, пов'язані з угодою. Як слід діяти з недоотриманою сумою або сумою, вірогідність погашення якої перестала існувати у разі, коли невизначеність виникає з приводу інкасації суми, вже включеної в дохід?

19 У яких випадках підприємство зазвичай здатне виробити достовірну оцінку результату операції?

20 Назвіть методи, які можуть бути використані для достовірної оцінки виконаної роботи. Дайте їх оцінку.

21 Чому аванси і проміжні платежі не можуть бути використані підприємством для оцінки виконаної роботи?

22 Яким чином визнається дохід, коли послуги надаються невизначену кількість разів упродовж певного проміжку часу?

23 Яким чином визнається дохід, коли результат операції, що припускає надання послуг, не може бути оцінений достовірно?

24 Назвіть критерії визнання доходу, що виникає від використання іншим підприємством його активів?

25 Яким чином визнається дохід у разі, коли неоплачені відсотки накопичуються перед придбанням інвестиції, що містить відсотки?

26 Яким чином визнається дохід у разі, коли накопичуються роялті (ліцензійні платежі) відповідно до умов відповідних договорів?

27 Яка інформація про дохід розкривається в примітках до фінансової звітності?

28 У чому полягає важливість МСФЗ 15, що допускається, "Виручка по договорах з покупцями" можливості дисконтування вартості майбутніх грошових потоків для компанії?

29 Принцип пріоритету змісту над формою, використаний МСФЗ 15 "Виручка по договорах з покупцями". Обговоріть його застосування.

30 Поясніть взаємозв'язок операцій визнання доходу і оцінки активів.

31 У якому фінансовому звіті відбивається дохід?

32 Чи є можливим визнання доходу, пов'язаного з правоволодінням активами?

33 Чи є доходом будівельної компанії прибутки від відсотків за вкладами в банку?

Вправа 4.1. Оцінка доходу від продажу товарів

Підприємство "Уранішня зірка" реалізувало товар і отримало 10 000 гр. од. У суму включено податок з продажу у розмірі 25 % від вартості товару. Собівартість товару складає 60 000 гр. од.

Необхідно: визначити суму доходу, яку отримає підприємство в результаті цієї операції.

Вправа 4.2. Оцінка доходу від продажу товарів через посередника

Підприємство "Берізка" проводить операції з продажу товарів через посередника і отримує комісію у розмірі 15 % від відпускної ціни. За звітний період було реалізовано товару на суму 1000 гр. од.

Необхідно: визначити суму доходу, яку отримає підприємство "Берізка", відповідно до МСБО 18 "Дохід".

Вправа 4.3. Валовий і чистий прибуток від продажу

Корпорація "Металліки" показала у звітності за 2015 рік таку інформацію, тис. гр. од.:

чистий продаж – 610;

знижки з продажу – 20;

повернення продажу – 35.

Необхідно:

1 Підготувати фрагмент звіту про прибутки і збитки про дохід за 2015 рік.

2 Підготувати бухгалтерські записи:

а) первинного визнання доходу від продажу за 2015 рік;

б) повернення з продажу;

в) погашення дебіторської заборгованості.

Припустити, що весь продаж був з наступною оплатою і усю дебіторську заборгованість за товарами за 2015 рік було погашено у 2015 році.

Вправа 4.4. Визнання доходу з урахуванням знижки і повернень

Книжковий магазин університетського містечка замовив 500 копій книг з економіки у видавництва "Майстерня підмайстрів" 17 липня 2015 року. Книги було доставлено 12 серпня разом з рахунком на оплату з розрахунку 40 гр. од. за книгу. Проте видавництво надавало 2 %-ву знижку, якщо платіж буде здійснено до 12 вересня. Книжковий магазин проплатив видавництву 10 вересня. Книжковий магазин 18 грудня повернув 60 книг видавництву і отримав повну їх оплату.

Необхідно:

1 Підготувати бухгалтерські записи для видавництва "Майстерня підмайстрів":

а) на 17 липня;

б) на 12 серпня;

в) на 10 вересня;

г) на 18 грудня.

2 Припустити, що це були єдині продажі в 2015 році. Підготувати розділ про дохід у звіті про прибутки і збитки видавництва "Майстерня майстрів".

Вправа 4.5. Відображення на рахунках знижок і повернень з продажу

Компанія "Винар" є роздрібним продавцем марочних вин з наступною оплатою на умовах 2/10, п/30. Є така інформація про операції (таблиця 4.5).

Таблиця 4.5

9 червня	Продаж з наступною оплатою компанії "Сієста", 20 000 гр. од.
11 червня	Продаж з наступною оплатою компанії "Мартино", 12 000 гр. од.
18 червня	Надходження оплати від компанії "Сієста"
26 червня	Повернення шести ящиків від компанії "Мартино", 1000 гр. од.
10 липня	Надходження оплати від компанії "Мартино"
12 липня	Повернення від компанії "Сієста" кількох зіпсованих пляшок вина, які були придбані 9 червня за 100 гр. од. Компанія "Винар" відшкодувала грошові кошти в повному обсязі

Необхідно: підготувати бухгалтерські записи для кожної операції.

Вправа 4.6. Оцінка доходу

Підприємство "Метелик" здійснило такі операції у звітному періоді:

1 Емісія 1 млн акцій номінальною вартістю 1 гр. од. і їх реалізація за ціною 2 гр. од. кожна.

2 Роздрібний продаж різних аксесуарів на суму 100 000 гр. од., з них 50 % – на умовах наступної оплати. Собівартість аксесуарів – 75 000 гр. од.

Необхідно: визначити суму доходу підприємства за звітний період.

Вправа 4.7. Визначення доходу від надання послуг

Компанія "Рахівник" уклала контракт на суму 201 000 гр. од. на надання послуг з ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. Надання послуг було заплановане протягом двох років – 2014, 2015 рр. Інформація за цим контрактом наведена в таблиці 4.7.

Таблиця 4.7

	Стаття	Повні	Фактичні
1	Зазнано витрат	81 000	70 000
2	Заздалегідь оцінені витрати	69 000	–

Компанія "Рахівник" використовує метод пропорційного співвідношення витрат за договором, здійснених на дату складання звіту, до оцінної величини витрат за угодою для визначення міри завершення операції.

Необхідно визначити:

1 Яку суму доходу від наданих послуг слід відобразити у звітності за 2014 рік? Наведіть розрахунки.

2 Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку дохід і валовий прибуток за 2014 рік.

3 Яку суму валового прибутку слід відобразити у звітності за 2015 рік? Проведіть розрахунки.

Комплексне завдання до теми 4

Оберіть до події в лівій графі відповідне рішення з правої графи (таблиця 4).

Таблиця 4

Подія	Рішення
1	2
1 Ви збираєтеся здійснити чергове щомісячне постачання партії товарів і дізнаєтеся, що Ваш клієнт перестав здійснювати доставку. Він звертається до Вас з проханням залишити товари на зберігання у себе до того, як він знайде альтернативний спосіб доставки, за умови, що відповідальність за ризики лежить на ньому	А. Відкладете визнання виручки до тих пір, поки не буде відремонтовано водостік. Дебет: грошові кошти. Кредит: прибутки майбутніх періодів
2 Ви продаєте килими мережі магазинів роздрібною торгівлі. Приймальний контроль є обов'язковою умовою, а фахівець-виконавець цієї роботи захворів. За останні 3 роки випадків повернення килимів не було	Б. Визнається 5 % виручки у міру завершення робіт у кожній будівлі. Дебет: дебіторська заборгованість. Кредит: виручка (з установа в кожній будівлі)

Продовження таблиці 4

1	2
<p>3 Ви продаєте калорифери оптовикові. Письмове повідомлення про повернення товару приймається протягом 30 днів після продажу</p>	<p>В. Визнається \$27 600 виручки за продаж негайно і \$ 600 як виручка від реалізації послуг після кожного техогляду. Дебет: грошові кошти \$30 000. Кредит: виручка \$27 600, прибутки майбутніх періодів \$2 400</p>
<p>4 У квітні Ви поставили Вашому агентові 40 комп'ютерів за консигнаційним договором. У листопаді агент продає комп'ютери, але засоби надходять до Вас тільки в грудні</p>	<p>Г. Визнається \$2 000 після кожного виступу групи. Дебет: дебіторська заборгованість \$2000. Кредит: прибутки майбутніх періодів \$2000 після кожного виступу</p>
<p>5 Ви продаєте програмне забезпечення по Інтернету. Клієнти можуть оплачувати замовлення при отриманні товару</p>	<p>Д. Одноразово визнається комісія у розмірі \$2600 і \$100 після отримання кожного платежу. Дебет: дебіторська заборгованість \$5000. Кредит: виручка \$2600, прибутки майбутніх періодів \$2400</p>
<p>6 Ваша компанія буде складські приміщення. Ви отримуєте завдатки і проміжні платежі в ході будівництва складу. Коли будівництво завершено, 2 % від загальної суми ще не виплачено, але незабаром має бути виплачено</p>	<p>Е. Відсотки нараховуються щомісячно, і комісія визнається щомісячно (\$100 на місяць). Дебет: позика до отримання \$100000, грошові кошти \$3600. Кредит: грошові кошти \$100000 прибутків майбутніх періодів \$3600 (на день надання позики)</p>
<p>7 Покупець здійснює плату за товари 5 числа кожного місяця. Постачання здійснюється 10 числа кожного місяця, а приймання поставленої продукції – 15 числа</p>	<p>Ж. Дебет: дебіторська заборгованість \$1000, прибутки майбутніх періодів \$100. Кредит: відсотки до отримання \$1000, дохід від винагороди \$100 (щомісячно)</p>

Продовження таблиці 4

1	2
<p>8 Ви продаєте портфель акцій в січні за \$10000, з передбаченою умовами договору наступною зворотною купівлею в березні за \$10500</p>	<p>И. Відсотки нараховуються щомісячно протягом 3-го і 4-го років, і \$201 комісій визнається щомісячно протягом 3-го і 4-го років. Дебет: дебіторська заборгованість \$4800. Кредит: Прибутки майбутніх періодів \$4800 (на день 1). Дебет: позика до отримання \$100000. Кредит: грошові кошти \$100000 (при знятті засобів). Дебет: дебіторська заборгованість \$1250, прибутки майбутніх періодів \$201. Кредит: відсотки до отримання \$1250, дохід від винагороди \$201 (щомісячно після зняття засобів)</p>
<p>9 Ви пропонуєте контракт на технічну підтримку устаткування на 5 років, відповідно до контракту оплата має здійснюватися авансом</p>	<p>К. Визнається винагорода \$2000 у міру завершення кожного перегляду. Дебет: грошові кошти \$32000. Кредит: прибутки майбутніх періодів \$32000 (на день 1). Дебет: прибутки майбутніх періодів \$2000. Кредит: дохід від винагороди \$2000 (після перегляду)</p>
<p>10 Ви продаєте устаткування за \$100000, оплата виробляється на виплат впродовж року. Відсоткова ставка складає 10%. Сума відсоткових платежів включається в ціну</p>	<p>Л. Щороку Ви враховуєте \$6 млн як відсоток до отримання і \$2 млн як винагороду за синдикування. Дебет: позика до отримання \$100 млн</p>

Продовження таблиці 4

1	2
	<p>Кредит: грошові кошти \$100 млн (на день 1). Дебет: грошові кошти \$8 млн. Кредит: відсотки до отримання \$6 млн, комісія \$2 млн (після отримання відсотків)</p>
<p>11 Ви продаєте готель, при цьому Ваша фірма бере зобов'язання з ремонту системи водостоку. Ваш робітник буде відсутній протягом двох місяців</p>	<p>М. Прибуток визнаватиметься після проведення виставки в грудні. Дебет: грошові кошти. Кредит: прибутки майбутніх періодів (у жовтні)</p>
<p>12 Ви встановлюєте телефонну мережу для клієнта у 20 ідентичних будівлях у рамках одного контракту</p>	<p>Н. Сума \$100 може визнаватися як виручка клубу автомобілістів після Вашої реєстрації. Виручка від членських внесків визнається по \$50 на місяць. Дебет: грошові кошти \$700. Кредит: виручка \$100, прибутки майбутніх періодів \$600</p>
<p>13 Ви продаєте копіювальний апарат за \$30000, включаючи річну гарантію. Справедлива вартість гарантії \$2400. Ви щокварталу проводите технічне обслуговування копіювального апарата</p>	<p>П. Угода визнається як продаж після успішного проведення перевірки. Дебет: дебіторська заборгованість. Кредит: прибутки майбутніх періодів (на день). Дебет: прибутки майбутніх періодів. Кредит: виручка (після проведення перевірки)</p>
<p>14 У липні, як агент, Ви замовляєте виступ групи музикантів, яке має відбутися в танцювальному залі один раз у березні і один раз у травні. Ваша комісія складає \$4000</p>	<p>Р. Визнається тільки \$65600 ($\\$80000 - (\\$1201 \times 12) = \\65600) як винагорода на початку року. Залишок розглядається як авансовий платіж щомісячної винагороди і визнається у розмірі \$1201 на місяць додатково до щомісячної винагороди</p>

Продовження таблиці 4

1	2
	<p>Дебет: грошові кошти \$80000. Кредит: виручка \$65600, прибутки майбутніх періодів \$14400 (на день). Дебет: прибутки майбутніх періодів \$1201. Кредит: виручка \$1201 (щомісячно)</p>
<p>15 Клієнт підписує страховий поліс, відповідно до якого Ваша компанія отримує комісію \$5000. Платежі здійснюватимуться щомісячно протягом 2 років. Збір платежів здійснюватиметься за місцем проживання клієнта. Комісія з кожного збору складатиме \$100</p>	<p>С. У міру завершення навчання кожного співробітника визнається виручка у розмірі \$500. Дебет: прибутки майбутніх періодів \$500. Кредит: виручка \$500</p>
<p>16 Ви надаєте позику у розмірі 100 000 доларів США під 12 % на 3 року. Відсотки виплачуються у кінці кожного року. Вашу винагороду за управління кредитом складає 3600 доларів США і виплачується авансом</p>	<p>Г. Визнається не як виручка, а як відшкодування витрат Вашій компанії на проведення аудиту. Дебет: дебіторська заборгованість. Кредит: витрати на аудит</p>
<p>17 Ви пропонуєте позику у розмірі \$100.000 під 15 % річних на 4 роки. Відсотки виплачуються у кінці кожного року. Винагорода за взяті зобов'язання складає \$4 800 і виплачується авансом. Позика знімається в 1-й день 3-го року</p>	<p>У. Визнається 20 % (\$50000 - \$10000) = \$8000 виручки. Дебет: грошові кошти \$18000. Кредит: виручка \$8000, прибутки майбутніх періодів \$10000</p>

Продовження таблиці 4

1	2
<p>18 Ви надаєте позику на 4 роки. Винагорода за обслуговування, що виплачується авансом, складає \$32 000. Щокварталу Ви проводите аудит звітності Вашого клієнта і переглядаєте результати для підтвердження належного виконання договору про позику</p>	<p>Ф. Визнається \$7 млн на рік. Дебет: грошові кошти \$70 млн. Кредит: виручка \$7 млн, прибутки майбутніх періодів \$63 млн (рік 1)</p>
<p>19 Ви організовуєте синдикувану позику у розмірі \$2 000 млн. Ви надаєте 5 % засобів позики. Ваш відсотковий дохід складає 8 %, тоді як інші члени синдикату мають лише 6 %</p>	<p>Х. Виручка в сумі \$100 млн визнається і вважається продажем після отримання підтвердження Федерального агентства з контролю за якістю лікарських препаратів. Дебет: дебіторська заборгованість \$100 млн. Кредит: прибутки майбутніх періодів \$100 млн</p>
<p>20 У жовтні Ви продаєте квитки на виставку, яка відбудеться в грудні</p>	<p>Ц. Виручка може бути визнана негайно. Дебет: дебіторська заборгованість. Кредит: виручка</p>
<p>21 Для того щоб стати членом клубу автомобілістів, Вам треба заплатити вступний внесок \$100 доларів США і річний членський внесок \$600. Яким чином визнається виручка клубу?</p>	<p>Щ. Після закінчення 30 днів, якщо повернення не відбувається, може бути визнана виручка. Дебет: дебіторська заборгованість. Кредит: виручка (після закінчення 30 днів)</p>
<p>22 За договором франчайзингу підприємство з обслуговування автомобілів має купити у Вас бокси для технічного обслуговування. Право власності переходить після установаження і перевірки устаткування місцевою владою</p>	<p>Ю. Виручка визнається в листопаді, коли агент продасть комп'ютери. Дебет: дебіторська заборгованість. Кредит: виручка (у листопаді)</p>

Продовження таблиці 4

1	2
<p>23 Ви призначаєте комісію за передачу монопольного або пільгового права у розмірі \$80 000 до оплати на початку року. Ви також призначаєте щомісячну винагороду \$6 000. Щомісячно Ви здійснюєте фіксований обсяг постачань вартістю \$7 201, включаючи Ваш нормативний чистий прибуток в обсязі \$1 201. Постачання понад передбачені договором обсяги оплачуються окремо</p>	<p>Я. Виручка може бути визнана, коли Ваш представник доставив товари і отримав готівку. Дебет: грошові кошти. Кредит: виручка</p>
<p>24 \$30000 із суми сплаченої Вам комісії за передачу монопольного або пільгового права відводиться на навчання 60 співробітників компанії, що купила таке право</p>	<p>АА. Якщо роботу завершено, виручка може бути визнаною. Дебет: дебіторська заборгованість, прибутки майбутніх періодів. Кредит: виручка</p>
<p>25 Ви наполягаєте, щоб у компанії, що купила у Вас право на виробництво продукції, щорічно за окрему плату проводився організований Вами фінансовий і внутрішній аудит</p>	<p>АБ. Визнання виручки здійснюється після приймання товарів. Дебет: прибутки майбутніх періодів. Кредит: виручка</p>
<p>26 У Вас є контракт на розробку програмного забезпечення на \$50 000. \$10 000 з цієї суми відноситься до сервісної підтримки після продажу. На даний момент завершено 20 % розробки. Клієнт сплатив \$18000 і виплатить залишок після завершення</p>	<p>АВ. Це, по суті, фінансова операція, отже, виручка не визнається</p>

Продовження таблиці 4

1	2
27 Права, що належать Вам на торговельну марку, Ви продаєте в Грузії за \$70 млн терміном на 10 років	АГ. Поділити виручку на 60, і кожен місяць визнавати 1/60 від суми виручки. Дебет: грошові кошти. Кредит: прибутки майбутніх періодів (день 1-й) Дебет: прибутки майбутніх періодів. Кредит: виручка (щомісячно)
28 Права, що належать Вам на ліки, Ви продаєте в США і Європі за \$100 млн на необмежений термін, але за умови, що Ви самі сприятимете в отриманні дозволу від Федерального агентства з нагляду за якістю лікарських препаратів	АД. негайно визнається виручка в сумі \$90909 (100000/110 %) і відсотки до отримання в сумі \$9091, і відповідно, дебіторська заборгованість у сумі \$100000. Дебет: дебіторська заборгованість \$100000. Кредит: виручка \$90909, відсоток до отримання \$9091

Література [2-6, 12, 13].

Тема 5. Класифікація та оцінка запасів

5.1 Визнання запасів.

5.2 Затрати на переробку запасів.

Контрольні запитання до теми 5

1 Сфера застосування МСБО 2. На які запаси не поширюється цей стандарт?

2 Характерні риси запасів.

3 Що належить до запасів? Перелічіть складові.

4 Чи може земля або інша нерухомість входити до складу запасів?

5 Чи можна назвати запасами витрати на надання послуг?

6 За яких умов запаси визнаються активами?

7 У яких випадках запаси визнаються витратами періоду?

8 Які концепції вартості можуть використовуватися при оцінці запасів?

9 Що таке собівартість запасів?

10 Що входить у витрати на придбання запасів?

11 У яких випадках витрати на придбання можуть містити відсотки за кредитами?

12 Що містять витрати на переробку запасів? Які витрати не входять у собівартість виготовлених запасів, а належать до витрат періоду?

13 Що таке змінні виробничі накладні витрати? Наведіть приклади.

14 Які витрати відносять до постійних виробничих накладних витрат? Наведіть приклади.

15 Дайте визначення понять "нормальна потужність", "фактична потужність". Чим вони відрізняються?

16 Як визначається величина постійних накладних витрат, розподілених на кожну одиницю виробництва? Як вони впливають на фінансову звітність?

17 Як визначаються нерозподілені виробничі накладні витрати? Як вони списуються? Як вони впливають на фінансову звітність?

18 У разі одночасного виробництва основних і побічних продуктів, коли витрати на обробку кожного продукту неможливо відособити, як їх розподіляти? Як надходять, якщо вартість побічного продукту несуттєва?

19 Які витрати слід включати в собівартість наданих послуг?

20 У яких випадках прийнятним є визначення собівартості запасів методом нормативних витрат?

21 У яких випадках прийнятним є визначення собівартості методом роздрібних цін?

22 Які формули собівартості використовуються при вибутті запасів? У чому їх суть?

23 Яким чином кожна формула собівартості впливає на показники балансу і звіту про прибутки і збитки? Як часто можна міняти формули собівартості запасів?

24 Що таке чиста вартість реалізації запасів? Яким чином і як часто вона визначається?

25 Що є об'єктом оцінки при визначенні чистої вартості реалізації (одиниця запасів, група, вид запасів у цілому і т. д.)?

26 Чи можливе використання різних формул собівартості для різних видів запасів?

27 Чи залежить оцінка виробничих запасів на дату балансу від ціни реалізації готової продукції, що виготовляється з цих запасів?

28 Як відображаються коливання в оцінці запасів на рахунках?

29 Яка інформація про запаси підлягає розкриттю у фінансовій звітності?

Завдання до теми 5

Вправа 5.1. Оцінка запасів при первинному визнанні (знижки)

Компанія 10 січня придбала запаси на умовах Рів-станції відправлення. Є такі відомості про цю угоду:

Вартість запасів за преїскурантом - 120 000 гр. од.

Доставка на станцію відправлення - 600 гр. од.

Залізничний тариф - 800 гр. од.

Доставка із станції призначення до складу покупця - 70 гр. од.

Продавцем надається знижка 10 % за купівлю такого великого обсягу. Окрім того, може бути надана знижка 2 % за умови оплати рахунку протягом 10 днів. Для розрахунку з постачальником покупець брав кредит на 6 місяців в сумі 115 000 під 12 % річних.

Необхідно: здійснити оцінку запасів у покупця при первинному визнанні при двох варіантах:

- платіж здійснено 15 січня;

- платіж здійснено 25 січня.

Вправа 5.2. Оцінка запасів при первинному визнанні (купівля з відстроченням платежу).

Компанія купує виробничі запаси. Вартість запасів згідно з розцінками постачальника – 14 201 гр. од. за одиницю. Потреба – 80 одиниць. Купівля оформляється на суму 1 420 000 гр. од. з річним відстроченням платежу).

Необхідно: відобразити на рахунках надходження запасів.

Вправа 5.3. Оцінка вибуття: вибір формул собівартості запасів

Підприємство вирішує питання про вибір формул собівартості для оцінки вибуття запасів.

Необхідно: для кожної ситуації вибрати формулу собівартості, що відповідає цілям керівництво підприємства.

Ситуації для аналізу:

1 Антикварний магазин, що здійснює торгівлю картинами і старовинними речами, має намір розраховувати рентабельність одиниці.

2 Торговельна фірма в період гіперінфляції бажає показати найбільший прибуток у фінансовій звітності.

3 Компанія планує здійснити велику позику, для її забезпечення банк потребує ліквідної застави. Величина позички залежатиме від величини застави. Рішення прийматиметься на основі даних балансу.

4 Завод, що виготовляє ювелірні вироби, піклуючись про збереження початкової сировини – золота, прагне отримати велике страхове відшкодування у разі крадіжки сировини.

Вправа 5.4. Оцінка вибуття: розрахунок середньозваженої собівартості різними способами

Компанія почала діяльність у січні поточного року. Дані про запаси надано у таблиці 5.4.

Таблиця 5.4 – Дані про запаси

Куплено	10.01	100	5,00
Відпущено	15.01	80	
Куплено	01.02	100	5,80
Відпущено	09.02	60	
Куплено	28.02	100	6,80
Відпущено	05.03	50	

Необхідно:

1 Здійснити розрахунок середньозваженої собівартості при двох варіантах:

а) для системи постійного обліку після вступу кожної партії;

б) для системи періодичного обліку у кінці періоду.

2 Відповіді на запитання:

а) який порядок розрахунку середньозваженої собівартості рекомендований МСБО 2?

б) якщо керівництво компанії прагне максимізувати прибуток, який з двох варіантів доцільніший?

Вправа 5.5. Оцінка вибуття: використання різних формул собівартості запасів.

Упродовж року компанія придбавала запаси для продажу (таблиця 5.5).

Таблиця 5.5

	Кількість, шт.	Ціна за одиницю, гр. од.
10 січня	300	40
20 квітня	450	50
17 червня	400	60
30 жовтня	201	70

Відомості про залишки:

а) на 01 січня: 100 од., ціна одиниці – 35 гр. од.;

б) на 31 грудня: 360 од.

Додаткові відомості: підприємство використовує періодичну систему обліку. Необхідно:

1 Визначити собівартість реалізованих запасів, використовуючи різні формули собівартості.

2 Відповіді на запитання: які формули собівартості дозволені МСБО 2?

3 Здійснити аналіз впливу на прибуток різних формул собівартості, враховуючи, що дохід від реалізації запасів склав 187 201 гр. од.

Вправа 5.6. Для кожного з двох поданих нижче питань знайдіть значення вартості запасів на кінець звітного періоду і собівартості продажу.

1 Компанія продає одну модель автомобіля. На початок звітного періоду у неї немає запасів. Протягом періоду компанія купує 4 автомобілі. В результаті зростання цін автомобілі обходяться їй: в \$12010, \$13000, \$14000, \$15000 в порядку їх

придбання. Компанія продає 2 автомобілі і застосовує метод "ФІФО" для оцінки вартості запасів. Якою є вартість запасів наприкінці звітної періоду, і якою є собівартість продажу?

2 Інша компанія продає також одну модель автомобіля. На початок звітної періоду у неї відсутні запаси. Протягом звітної періоду компанія купує 4 автомобілі. В результаті зростання цін автомобілі обходяться їй в \$12010, \$13000, \$14000, \$15000 в порядку їх придбання. Загальна вартість = \$54000. Компанія продає 2 автомобілі і застосовує метод середньозваженої вартості для оцінки вартості своїх запасів. Якою є вартість запасів наприкінці звітної періоду, і якою є собівартість продажу?

Вправа 5.7. Дайте відповіді на перелічені нижче питання, ґрунтуючись на поданій інформації.

1 Компанія "Полар Ойл" отримує 201 барель нафти за ціною \$60 за барель у рамках спекулятивної операції (проте у неї немає контракту на продаж нафти). Наприкінці звітної періоду ціна знижується до \$50 за барель, і нафту не вдається продати. Що робитиме компанія? Яку величину вона визнає як коригування до чистої вартості продажу?

2 Наприкінці наступного звітної періоду ринкова ціна підвищилася до \$64, але, як і раніше, нічого не було продано. Як тепер це вплине на коригування чистої вартості продажу? Якою буде вартість запасів?

Завдання 5.1. Комплексні завдання до теми 5: МСБО 2 Запаси

Наступна оцінка запасів – найменше з собівартості і чистої вартості реалізації. Чиста вартість реалізації (чиста ціна продажу) – можлива ціна реалізації за вирахуванням витрат на збут або витрат на завершення виробництва.

Чиста вартість реалізації (ЧСР) використовується у випадках:

- ТМЗ пошкоджені;
- ТМЗ повністю або частково застаріли;
- ринкова ціна ТМЗ знизилася;
- збільшення витрат на виробництво або реалізацію.

При визначенні ЧСР необхідно враховувати:

- коливання цін або собівартості у зв'язку з подіями, що відбуваються після закінчення звітного періоду;
- призначення наявного запасу.

Є інформація про запаси компанії "Відень" (таблиця 5.1)

Таблиця 5.1

Дата	Зміст операції	Закупівля			Реалізація		
		Кіль- кість	Ціна закупівлі	Сума	Кіль- кість	Ціна реалізації	Сума
01.12.16	Залишок запасів	100	98	9 800			
02.12.16	закупівля	50	99	4 950			
03.12.16	продаж				70	122	8540
05.12.16	закупівля	100	100	10000			
10.12.16	продаж				70	119	8330
12.12.16	закупівля	100	102	10201			
15.12.16	продаж				80	117	9360
20.12.16	закупівля	100	104	10400			
22.12.16	продаж				80	116	9280
25.12.16	закупівля	50	105	5250			
30.12.16	продаж				80	115	9201
01.01.17	закупівля	80	107	8560			
05.01.17	продаж				30	114	3420
07.01.17	закупівля	50	108	5400			
08.01.17	продаж				40	113	4520
09.01.17	продаж				50	112	5600

Метод оцінки вибуття запасів – ФІФО. Витрати, пов'язані з реалізацією, складають – 4 % розподілені адміністративні, 10 % – комісійні реалізаторам.

Необхідно визначити оцінку запасів у звітності за станом на 31.12.2016 р.

Комплексне завдання до теми 5. Запаси.

Завдання 5.2. Сировина і матеріали не знижуються ціна нижче за собівартість, якщо готова продукція, виготовлена з цієї сировини і матеріалів, продається за собівартістю або вище.

Підприємство "Віна" для виробництва двох продуктів використовує два матеріали А і В. Далі є така інформація (таблиця 5.2):

Таблиця 5.2

Вид матеріалу	Собівартість одиниці матеріалу, грн	Відновна вартість одиниці матеріалу, грн	Витрати на завершення виробництва одиниці продукції, грн	Продажна ціна за одиницю продукції, грн
А	58	50	40	92
В	102	98	62	185

Необхідно визначити оцінку матеріалів у балансі.

Література [2–6, 12, 13].

2 Рекомендації щодо виконання і оформлення практичних занять і самостійної роботи

Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Проведення практичних занять і самостійної роботи здійснюється на заздалегідь підготовленому методичному матеріалі.

Завдання для практичних занять слід розглядати за такою послідовністю:

1) завдання і вправи для роз'яснення: під час їх виконання треба знайти зв'язок, який існує між частинами або елементами якого-небудь окремого факту;

2) завдання і вправи на доказ або спростування: в ході їх аналізу необхідно довести або спростувати те чи інше положення, обґрунтувати ту чи іншу точку зору;

3) завдання і вправи змішаного типу: ці вправи мають складніший характер і містять низку різних вимог щодо їх розв'язання (в одних необхідно встановити, у других – пояснити, в третіх – довести або спростувати, в четвертих – обчислити тощо).

Проведення практичних занять припускає наявність знань у студентів лекційного матеріалу і літератури з курсу "Внутрішньогосподарський контроль". Розпочинаючи виконання роботи, студент має підібрати і поглиблено вивчити відповідні нормативні акти уряду України і спеціальну літературу.

Практикум містить ситуаційні задачі і навчальні вправи. Ситуаційні задачі не містять чітко сформульованих задач. Поставити, сформулювати програмні питання студент повинен самостійно. Задачі містять досить багато інформації для роздуму (з погляду правильності реалізації ревізійного процесу) і аналізу, а також вибору способів розв'язання. Уміння правильно поставити питання і розв'язувати задачі – одна з найважливіших якостей ревізора. Саме на формування такого уміння і направлено виконання ситуаційних задач. Їх опис має ставити студентів перед необхідністю самостійного визначення: що дано, що необхідно встановити, якими нормативними актами при цьому керуватися.

При виконанні ситуаційних задач необхідно мати на увазі, що деякі з них можуть містити декілька варіантів розв'язків, в однаковій мірі близьких до істини і характерних для конкретного господарюючого суб'єкта. На цій властивості ситуаційних задач будується основна частина – практичних *занять* – бесіда-дискусія, в якій порівнюються різні точки зору. Багатоваріантність розв'язань ситуаційних задач є одним з найважливіших чинників розвитку навичок самостійного опрацювання нормативно-інструктивної літератури.

Вправи для самостійної роботи містять чітко сформульовані умови (дані для виконання) і завдання для розв'язання.

Вправи для самостійної роботи мають однозначне правильне розв'язання і в більшості випадків розв'язуються за певною методикою:

- аналіз економіко-правового змісту факту господарського життя, дій посадовців, які мали відношення до контрольованого факту (операції);
- систематизація нормативно-правової, фактографічної і іншої інформації;
- визначення способів і методичних прийомів контролю (ревізії);
- побудова організаційної моделі технології здійснення контрольно-ревізійних процедур;
- безпосереднє здійснення контрольних дій, групування відхилень і їх узагальнення.

Студенти повинні підрозділяти загальну задачу на декілька окремих, розглядати ситуацію (факт, операцію) частинами, після чого об'єднувати факти для встановлення істини.

В окремих ситуаційних задачах не визначено питання для дискусії, їх ставить викладач у процесі обговорення поданих фактів.

Питання до студентів можуть мати такий характер:

- чи відбулося порушення, чи ні?
- який характер мають порушення, на які статті фінансової звітності вони мають вплив або вони торкаються формування витрат, доходів та фінансового результату?
- за допомогою яких способів і прийомів контролю можна перевірити факти порушень?

Блочно-модульний контроль здійснюється на основі відповідей на питання теми, виконання завдань для практичних робіт в аудиторіях і вправ, призначених для самостійної роботи студентів з даної дисципліни. Вони передбачають поглиблене вивчення актуальних питань практики контрольно-ревізійної роботи щодо обраної теми випускної роботи. Студенти обробляють основні нормативні акти, складають за ними конспект, готують реферати, виступають з ними на семінарах, рецензують реферати інших студентів.

3 Вимоги до виконання і критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Контроль вивчення дисципліни здійснюється на основі оцінювання результатів самостійної роботи студента. Система контролю рівня засвоєння програмного матеріалу складається з двох етапів:

- перевірки рівня теоретичної підготовки студентів;
- перевірки рівня практичної підготовки студентів.

Перший етап передбачає контроль самостійного вивчення студентами програмного матеріалу, який містить теоретичні питання, тестові завдання, задачі.

У процесі теоретичної підготовки студенти орієнтуються на питання для теоретичного опрацювання і користуються завданнями для перевірки знань, які містяться в кожній темі даних методичних вказівок.

Критерії оцінки теоретичних питань:

а) 20 балів – питання розкрито досить глибоко й повно, що свідчить про ґрунтовне засвоєння програмного матеріалу; відповідь – на рівні самостійних роздумів з елементами творчого мислення. Демонструється вміння здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, робити логічні висновки та узагальнення; здатність висловлювати й аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання. Використовуються фактичні та статистичні дані, які підтверджують тези відповіді на питання. Студент виявляє

знання законодавчих і нормативних актів України, підручників, посібників;

б) 15 балів – досить повна відповідь на питання, яка свідчить про тверде засвоєння програмного матеріалу; демонструється знання законодавчих та нормативних актів України, підручників, посібників, вміле володіння термінологією, елементами економічного аналізу;

в) 10 балів – студент володіє знанням матеріалу на рівні вимог, наведених вище, але в розкритті змісту питань ним були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, використанні цифрового матеріалу, посиланні на конкретні періоди і дати; питання викладене недостатньо глибоко, у занадто стислій формі;

г) 5 балів – відповідь неповна, безсистемна, має суттєві помилки; вона свідчить про те, що студент засвоїв лише основну частину програмного матеріалу, у нього виникають труднощі під час викладення відповіді на питання;

д) 0 балів – студент зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно; у відповіді відсутні потрібні докази та аргументи; зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, є помилковими; відповідь містить зайвий матеріал, що не відповідає смислу питання і свідчить про нездатність студента зрозуміти питання; відповідь є повністю ідентичною тексту підручника чи конспекту або тотожною відповіді іншого студента на це саме питання.

Критерії оцінювання тестових завдань

Тестове завдання, яке складається з десяти тестів, оцінюється як одне питання письмового завдання за шкалою: 20; 15; 10; 5; 0 балів таким чином:

а) 20 балів – студент правильно відповів на 100 або 90 % тестів;

б) 15 балів – студент правильно відповів на 80 або 70 % тестів;

в) 10 балів – студент правильно відповів на 50 або 60 % тестів;

г) 5 балів – студент правильно відповів на 40 або 30 % тестів;

д) 0 балів — студент відповів менше ніж на 30 % тестів.

Критерії оцінювання задач

а) 20 балів — студент дає повну, вичерпну відповідь. Вона складається з правильного арифметичного результату; доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків; правильного посилання (за потреби) на відповідні законодавчі та нормативні акти;

б) 15 балів — студент дає відповідь на рівні вимог, наведених вище, але під час теоретичного обґрунтування ним були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, посиланні на конкретні законодавчі та нормативні акти;

в) 10 балів — студент розв'язує задачу правильно, теоретичне обґрунтування зроблене, але воно є поверхневим, або хід розв'язання правильний, теоретичне обґрунтування зроблене, але є арифметична помилка у розрахунках;

г) 5 балів — студент розв'язує задачу без теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків;

д) 0 балів — студент зовсім не розв'язує задачі або розв'язує її неправильно або опис розв'язання є повністю ідентичним опису розв'язання подібної задачі іншим студентом.

Максимальна оцінка за першим етапом контролю – 100 балів.

Другий етап контролю включає перевірку якості виконання практичного завдання, яке складається з 10 позицій і виконується на базі практики. Контроль здійснюється у процесі захисту студентами виконаного завдання на співбесіді з викладачем.

Кожна позиція завдання оцінюється за 10-бальною шкалою (0, 5, 10 балів). При цьому критерії оцінки такі:

а) 0 балів виставляється здебільшого тоді, коли студент не подав на кафедру письмового тексту, виконаного з тієї чи іншої позиції завдання; коли текст письмового завдання є повністю ідентичним тексту письмового завдання іншого студента;

б) 5 балів — коли виконана робота не відповідає всім вимогам методичних вказівок (допущені суттєві помилки в розрахунках, відсутні обґрунтовані висновки);

в) 10 балів — коли виконані завдання повністю відповідають зазначеним вище вимогам.

Максимальна оцінка за другим етапом контролю — 100 балів.

З метою визначення підсумкового результату розраховується середнє арифметичне від кількості отриманих балів.

Бальна система оцінювання переводиться у традиційну за такою шкалою:

100–85 балів – відмінно;

84–75 балів – добре;

74–50 балів – задовільно;

49–45 балів – незадовільно з можливістю повторного складання;

44–1 бал – незадовільно з обов'язковим повторним курсом.

Отримана студентом кількість балів та відповідна їм традиційна оцінка проставляється в стандартну відомість.

Список літератури

1 Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2008 [Текст]. – К. : ФПБАУ, 2008. – 1272 с.

2 Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id.

3 Александер, Д. Международные стандарты финансовой отчетности: от теории к практике [Текст] / Дэвид Александер, Анне Бриттон, Энн Йориссен; пер. с англ. [В.И. Бабкин]. – М. : Вершина, 2005. – 888 с.

4 Нидлз, Б. Принципы бухгалтерского учета [Текст] / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Кондуэл; пер. с англ.; под ред. Я. В. Соколова. – 2-е изд. – М. : Финансы и статистика, 1996. – 469 с.

5 Чая, В. Т. Международные стандарты финансовой отчетности: International Accounting Standards. International Financial Reporting Standards [Текст] : учеб. пособие / В. Т. Чая, Г. В. Чая. – М. : КНОРУС, 2005. – 240 с.

6 Кто и зачем применяет МСФО [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.trn.ua/articles/5714/>.

7 Учебные материалы (TACIS) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.finotchet.ru/standarts.html?id=>.

8 Агеева, О. А. Международные стандарты финансовой отчетности [Текст] : учебн. для вузов / О. А. Агеева, А. Л. Ребизова. – М. : Юрайт, 2013. – 447 с.

9 Бабаев, Ю. А. Международные стандарты финансовой отчетности (МСФО) [Текст] : учебник / Ю. А. Бабаев, А. М. Петров. – М. : Вузовский учебник, ИНФРА-М, 2012. – 398 с.

10 Воронина, Л. И. Международные стандарты финансовой отчетности [Текст] : учеб. пособие / Л. И. Воронина. – М. : Магистр, ИНФРА-М, 2011. – 200 с.

11 Голов, С. Ф. Международные стандарты финансовой отчетности: вопросы, тесты, упражнения [Текст] / С. Ф. Голов, В. Н. Костюченко, Н. Г. Богатько. – К. : Либра, 2007. – 320 с.

12 Грачева, М. Е. Международные стандарты аудита (МСА) [Текст] : учеб. пособие / М. Е. Грачева. – М. : ИЦ РИОР, 2012. – 138 с.

13 Карагод, В. С. Международные стандарты финансовой отчетности [Текст]: учеб. пособие для бакалавров / В. С. Карагод, Л. Б. Трофимова. – М. : Юрайт, 2013. – 322 с.

14 Константинова, Е. П. Международные стандарты финансовой отчетности [Текст]: учеб. пособие / Е. П. Константинова. – М. : Дашков и К, 2011. – 288 с.

15 Куликова, Л. И. Международные стандарты финансовой отчетности. Нефинансовые активы организации [Текст]: учеб. пособие / Л. И. Куликова. – М. : Магистр, НИЦ ИНФРА-М, 2012. – 400 с.

16 Макальская, М. Л. Международные стандарты аудита [Текст]: учеб. пособие / М. Л. Макальская, Н. И. Ковалева. – М. : ДиС, 2013. – 112 с.

17 Миславская, Н. А. Международные стандарты учета и финансовой отчетности [Текст]: учебник / Н. А. Миславская, С. Н. Поленова. – М. : Дашков и К, 2012. – 372 с.

18 Палий, В. Ф. Международные стандарты учета и финансовой отчетности [Текст]: учебник / В. Ф. Палий. – М. : НИЦ ИНФРА-М, 2013. – 506 с.

19 Палий, В. Ф. Международные стандарты учета и финансовой отчетности [Текст]: учеб. пособие / В. Ф. Палий. – М. : ИЦ РИОР, 2012. – 304 с.

20 Панкова, С. В. Международные стандарты аудита [Текст]: учебник / С. В. Панкова, Н. И. Попова. – М. : Магистр, 2009. – 287 с.

21 Пласкова, Н. С. Международные стандарты учета и финансовой отчетности [Текст]: учеб. пособие / М. А. Вахрушина, Л. А. Мельникова, Н. С. Пласкова; под ред. М. А. Вахрушина. – М. : Вузовский учебник, 2010. – 320 с.

22 Суворова, С. П. Международные стандарты аудита [Текст]: учеб. пособие / С. П. Суворова, Н. В. Парушина, Е. В. Галкина. – М.: ИД ФОРУМ, НИЦ ИНФРА-М, 2013. – 304 с.

23 Тютюрюков, В. Н. Международные стандарты аудита [Текст]: учебник / В. Н. Тютюрюков. – М. : Дашков и К, 2013. – 200 с.

24 Аверчев, И. В. МСФО-2013. Комментарии и практика применения [Текст] / И. В. Аверчев. – М. : Бухгалтерский учет, 2013.

25 Куликова, Л. И. Международные стандарты финансовой отчетности. Нефинансовые активы организации [Текст] / Л. И. Куликова. – М.: ИНФРА-М, 2012.

26 Чая, В. Т. Международные стандарты финансовой отчетности [Текст] : учеб. пособие для вузов / В. Т. Чая, Т. В. Чая. – М. : КНОРУС, 2011.

27 Бухгалтерский учет в зарубежных странах [Текст] : учебник / Я. В. Соколов, Ф. Ф. Бутынец, Л. Л. Горецкая, Д. А. Панков. – М. : ТК Велби, Проспект, 2007.

28 МСФО: точка зрения КПМГ. Практическое руководство по международным стандартам финансовой отчетности [Текст]. – М. : Альпина Паблишерз, 2010.

29 Вахрушина, М. А. Международные стандарты финансовой отчетности [Текст] : учебник / М. А. Вахрушина, В. Г. Гетьман, О. В. Рожнова. – М. : ИНФРА-М, 2013.

30 Дружиловская, Т. Ю. Гармонизация финансовой отчетности: теория и российская практика [Текст] / Т. Ю. Дружиловская. – М. : Бухгалтерский учет, 2007.

31 Генералова, Н. В. Как работать с МСФО в России [Текст] / Н. В. Генералова. – М. : Бухгалтерский учет, 2007.

32 Дружиловская, Т. Ю. Методологические аспекты адаптации системы российских бухгалтерских стандартов к требованиям МСФО [Текст] / Т. Ю. Дружиловская. – Н. Новгород : Изд-во ННГУ, 2008.

33 Дружиловская, Т. Ю. Проблемы гармонизации концептуальных основ формирования финансовой отчетности в системах российских и международных стандартов [Текст] / Т. Ю. Дружиловская. – Н. Новгород : Изд-во ННГУ, 2008.

34 Соловьева, О. В. Международные стандарты финансовой отчетности. Концептуальные основы подготовки и представления финансовой отчетности [Текст] : учебник / О. В. Соловьева. – М. : Эксмо, 2010.

35 Джерард, Зак. Справедливая стоимость – соблазны манипулирования отчетностью. Новые глобальные риски и методы их выявления [Текст] : пер. с англ. / Дж. Зак. – М. : Маросейка, 2011.

36 Шнейдман, Л. З. Высказывания информационным агентствам на пресс-конференции "Принятие в России норм

МСФО" в Минфине России [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://minfin.ru/ru/press/speech/index.php?id4=15019>, 2012 г.

37 Журнал Международный бухгалтерский учет. – М: Издательский дом «Финансы и кредит» за 2010–2014 гг.